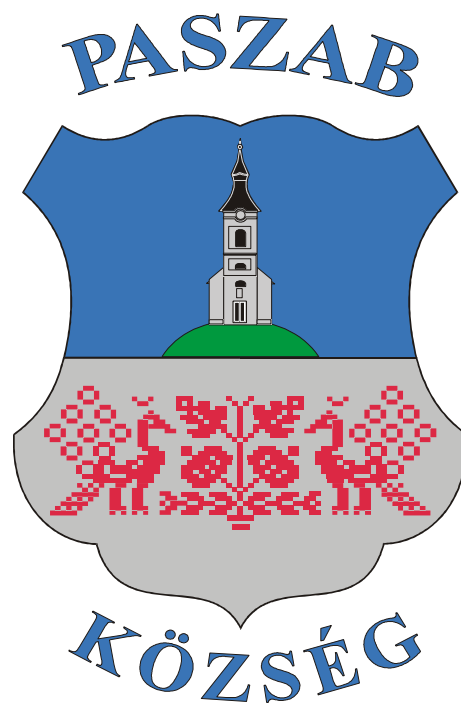

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**PASZAB
Község Önkormányzata**

2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	73
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	83
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	86
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	87
1. A HEP IT részletei.....	87
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	87
Jövőképünk.....	89
3. Megvalósítás.....	90
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	90
3.2 A megvalósítás folyamata	90
3.3 Monitoring és visszacsatolás	92
3.4 Nyilvánosság.....	92
3.6 Érvényesülés, módosítás	94
4. Elfogadás módja és dátuma.....	94

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Paszab Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Paszab Község Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye északi peremén, a Tisza és a Lónyai-csatorna által határolt Rétköz területén fekszik. Községünk a megyeszékhelytől kb. 25 km-re fekszik. A község Tokaj felől is és Nyíregyháza felől is műúton könnyen megközelíthető.

Állandó lakossága 2025. január 1-jén 1248 fő, társadalmi – gazdasági szempontból hátrányos helyzetű besorolást kapott, ami egyben mutatja önkormányzatunk anyagi lehetőségeit is, hiszen szűkös forrásokból kell törvényben előírt feladatainkat ellátunk. Ennek ellenére igyekszünk mindent lehetőséget kihasználni annak érdekében, hogy a település fejlődjön, turisztikai szempontból is vonzóvá váljon.

A község az elmúlt évek során folyamatosan szépült. Paszab 2003-ban portalanná vált, új aszfaltburkolatot kapott az utolsó földút is. Parkok létesítésével szépült a község arculata, faragott virágtartók kerültek kihelyezésre, virág és díszfaültetésre került sor. A község valamennyi intézménye a mai kor igényeinek megfelelő szolgáltatást tud nyújtani, hiszen pályázati támogatásból felújításra került a Tornaszoba épülete, a község központjában lévő Tájház épülete, amely előtt impozáns park létesült. 2009-ben kívülről és belülről megújult az óvoda, valamint a ravatalozó, továbbá 2011-ben az orvosi rendelő épülete. Megépült a Rétközi Kerékpárút Paszabot érintő szakasza is.

Településünkön teljeskörű az intézményhálózat. Rendelkezünk általános iskolával, óvodával, bölcsődével, orvosi rendelővel, védőnői szolgálattal. A település infrastrukturális hálózata is jelentős mértékben fejlődött az elmúlt évek során, hiszen van vezetékes telefonhálózat, internethálózat, kábeltelevíziós hálózat. Működik a településen postahivatal és gyógyszerár is.

¹ Fejlesztési-gazdasági program, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv,

A települési önkormányzat az elmúlt évek során arra törekedett, hogy az infrastrukturális fejlesztés mellett a közintézmények a mai kor igényeinek megfelelő színvonalú szolgáltatást tudjanak nyújtani. Ennek érdekében folyamatosan figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket.

Az orvosi ellátást a településen 1 fő vállalkozó háziorvos végzi. Az orvosi rendelő és védőnői szolgálat akadálymentességi feltételeknek megfelel. Új intézmény létesült a településen a 3 év alatti gyermekek ellátására 2019. július 1. nappal. A 24 férőhelyes Paszabi Mese kert Bölcsőde intézményi keretek között biztosítja a munkába visszaállni kívánó szülők 3 év alatti gyermekeinek napközbeni ellátását.

Felújításra került a Polgármesteri Hivatal épülete, a Mandula Néni Óvodájának épülete bővítésre került egy csoportszobával és kiszolgáló helyiségekkel, valamint bővítésre került a Védőnői Szolgálatnak helyet adó épület is 2018/2019 években. Ezek az épületek a pályázati kereteken belül energiatékonysági beruházások is megvalósultak.

Több belterületi út felújítása is megvalósult a Magyar Falu Program keretében, ezzel a települési közlekedési infrastruktúrája nagyban javult.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	1 148	bázis év
2019	1 145	99,74%
2020	1 169	102,10%
2021	1 173	100,34%
2022	1 210	103,15%
2023	1 190	98,35%
2024	1 202	101,01%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A község lakónépessége csökkenést mutat a 2019-es évig. Ennek legfőbb oka, hogy a településen nincs munkalehetőség. Egyedüli nagy foglalkoztató az önkormányzat, így más településen, főként a megyeszékhelyen vállalnak/találnak munkalehetőséget.

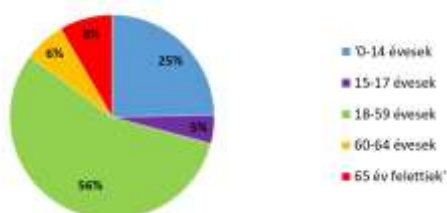
A 2020-as évtől kezdődően kismértékű növekedés következett be, nőtt a születések száma, amely adódhat a gyermekvállalást ösztönző kormányzati intézkedések bevezetésének. Több fiatal helyben alapított családot, valamint helyben vásárolt ingatlant.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

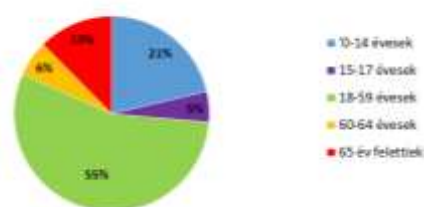
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	668	637	1305	51,19%	48,81%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			67	5,13%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	165	136	301	12,64%	10,42%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	30	32	62	2,30%	2,45%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	374	352	726	28,66%	26,97%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	43	38	81	3,30%	2,91%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	56	79	135	4,29%	6,05%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

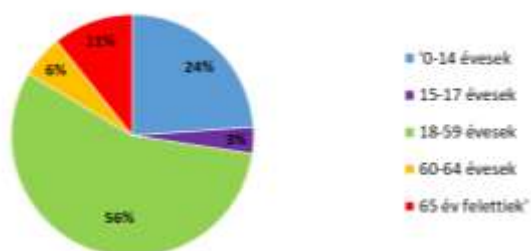
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

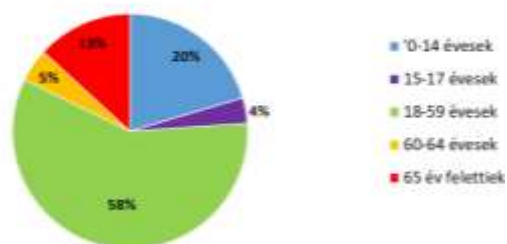
Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2024. december 31.)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma	650	598	1248	52,08%	47,92%
0-2 évesek			42	3,37%	
0-14 éves	155	122	277	12,42%	9,78%
15-17 éves	23	21	44	1,84%	1,68%
18-59 éves	365	349	714	29,25%	27,96%
60-64 éves	37	27	64	2,96%	2,16%
65 év feletti	70	79	149	5,61%	6,33%

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

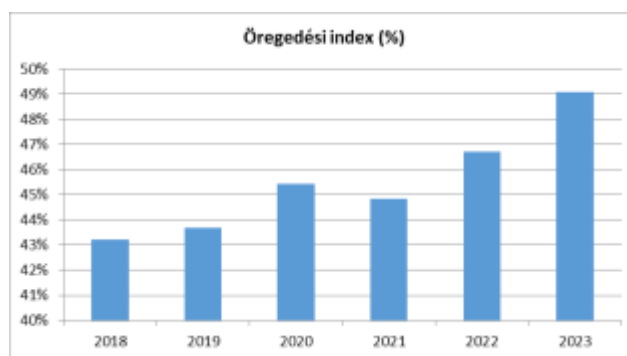
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Paszab Község állandó népességi mutatói a 2021 évben azt mutatják, hogy a lakosság összetételében az állandó népesség 23,06 % -át teszi ki a 0-14 év közötti gyermek száma, míg 2024. december 31-én ez a mutató 22,2 %. Azzal, hogy a településen működik bölcsőde, óvoda, iskola, ezáltal helyben biztosított a gyermekek nevelése, oktatása, ami elősegítheti a szülők munkavállalási törekvéseit. A 0-2 éves korú gyermekek száma 2021-ről 2024-ra csökkenést mutat, míg a 65 év feletti lakosok száma növekedett.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	124	287	43,21%
2019	128	293	43,69%
2020	134	295	45,42%
2021	135	301	44,85%
2022	135	289	46,71%
2023	135	275	49,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

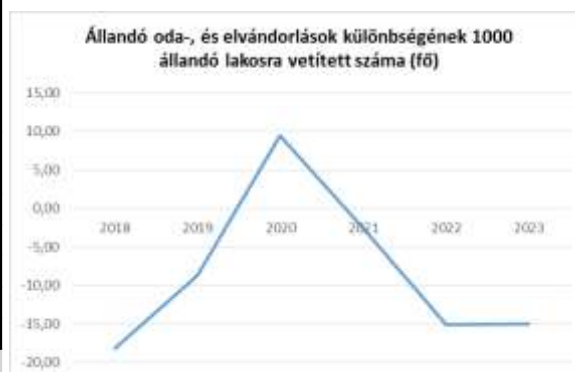
Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut.

A település állandó népességén belül a munkaképes korú, 18-59 év közötti lakosság aránya magas (714 fő – 57.21 %), azonban e korcsoport nagyrészt nem rendelkezik szakképesítéssel, amelynek eredménye, hogy munkavállalási lehetőségük is korlátozott. Helyben nincs munkalehetőség, a környező településekre, illetve a megyeszékhelyre járnak dolgozni, akár napi bejelentéssel is.

A 0-14 éves korú állandó lakosok száma kismértékű növekedést mutat 2021 évig, ezt követően csökken, valamint a 65 év feletti állandó lakosok száma stagnál vizsgált időszakban. A 2018 évtől kezdődően nagyobb számú a növekedés mutatkozik a számukban, azonban 2021. évtől kezdődően nem mutat változás a számuk. Azonban elmondható, hogy még így is több, mint duplája a 0-14 évesek száma a 65 év feletti állandó lakosok számához viszonyítva. Ez abból is adódik, hogy a születések száma magasabb értékeket mutat, mint a halálozások ill. költözések száma.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-18,16
2019	-8,72
2020	9,51
2021	-2,56
2022	-15,11
2023	-15,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Megfigyelhető, hogy 2018. évben magas volt az elvándorlások száma, majd ezt követő években csökkenést mutat. Helyben sajnos nincs munkalehetőség, így a környező településekre illetőleg a megyeszékhelyre történik költözés a munkavállalási lehetőségek miatt, a jobb megélhetés reményében.

A kormányzati intézkedések következtében 2019-től 2021-ig felére csökkent az elvándorlások száma, azonban 2022. évtől ismét emelkedést mutatott. Sajnos a településen csökkent az eladásra kerülő ingatlanok száma, így az ingatlan vásárolni szándékozók a környező településeken kellett lehetőségeket keresniük, ami így növelte az elvándorlások számát.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	2,59
2019	6,11
2020	10,37
2021	-2,56
2022	0,00
2023	-2,50

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen az élve születések száma magasabb, mint a halálozások száma, különösen magas a 2020-as évet tekintve.

A születések száma magasabb a segélyre szoruló, hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező családok körében, ezért kiemelkedően fontos a település számára a felzárkóztató programokban való részvétel biztosítása ezen családok számára. A születések száma legmagasabb a 2020-as évben, ez azt mutatja, hogy javul a gyermekvállalási kedv a településen, amiben szerepet játszhat a Kormány által hozott családbarát intézkedések. Azonban ez a szám 2021. évtől kezdődően jelentősen csökkent.

Értékeink, küldetésünk

A települési önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket minden feladatellátás tekintetében, melyek által élhetőbb környezetet, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását segíti elő minden lakos számára. Ennek érdekében folyamatos, szoros kapcsolatot tart fenn az országos, megyei, járási szervekkel (munkaügyi, népegészségügyi, kormányzati), hogy minél szélesebb körű információszerzési lehetőség alakuljon ki.

Az a fontos, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Paszab Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorításával,
- hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- az esetleges lakóhelyi szegregáció felszámolásával,
- a mélyszegénységben élők, romák, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével és az

egyenlő bánásmód érvényesítésével a megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutásával,

- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározásával,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő, szegénységgel küszködők, hátrányos helyzetben levők segítségével,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- akadálymentes közlekedés biztosításával.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szoc.tv.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

- Paszab Község Önkormányzat képviselő-testülete a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben kapott felhatalmazás alapján az alapvető szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az önkormányzat költségvetési teherbíró képességének figyelembevételével a rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokra való jogosultság feltételeinek, valamint érvényesítésének helyi szabályainak meghatározása érdekében alkotta meg a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 12/2021.(VIII.18.) önkormányzati rendeletét. A szociális alapszolgáltatásokat (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat) a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat látja el.

- Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének Paszab Község közigazgatási területére kiterjedő a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról és térítési díjainak megállapításáról szóló 6/2025.(III.31.) önkormányzati rendelete. Paszab Község Önkormányzata, Ibrány Város Önkormányzata, Tiszabercel Község Önkormányzata, Nagyhalász Város Önkormányzata, Buj Község Önkormányzata, Balsa Község Önkormányzata és Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata a szociális ellátások hatékonyabb ellátása érdekében társulást hozott létre. A hatályos jogszabályok alapján a társulásban résztvevő helyi önkormányzatok közigazgatási területére vonatkozóan a társulás székhelye szerinti önkormányzat állapítja meg a szabályokat rendeletében.
- Paszab Község Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 14/2020.(VI.30.) önkormányzati rendelete. 2020. évben felülvizsgálatra, majd újra alkotásra került a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelet. Szabályoztuk a helyben biztosított gyermekvédelmi ellátásokat, a gyermekjóléti alapellátások igénybevételének helyszíneit. Megállapításra kerültek a gyermekvédelmi, gyermekjóléti ellátások igénybevételéhez kapcsolódó szabályok, valamint a fizetendő térítési díjak.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Paszab Község Önkormányzata a jogszabályi előírások alapján elkészítette a településre vonatkozó alábbi programokat, melyek befolyásolják a település fejlődési lehetőséget, jövőbeni céljait:

- Településrendezési terv,
- Paszab Község Önkormányzat fejlesztési-gazdasági programja 2024-2029,
- a településkép védelméről szóló 10/2019. (VII.26.) önkormányzati rendelet.
- gyermekvédelmi beszámoló

Az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a települési intézményeinek fejlesztési lehetőségeit. Ennek eredményeképpen az elmúlt években sikeres hazai és Európai Unió pályázatoknak köszönhetően felújításra és/vagy bővítésre került az önkormányzati intézmények közül az óvoda, az orvosi rendelő épülete, védőnői szolgálat épülete, a régi művelődési ház átalakításra került oktatási célokra, hiszen tornaszobává lett alakítva, 2019. évben pedig átadásra került a bölcsőde épülete, illetve több önkormányzati tulajdonú belterületi út is felújításra került.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A jogszabályi előírások alapján a hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltételévé vált az, hogy a települések rendelkezzenek az előírásoknak megfelelő tartalmú esélyegyenlőségi programmal. Települési önkormányzatunk a továbbiakban is szeretné kihasználni ezen pályázati lehetőségeket a község fejlesztésére, ezért az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadtak el 2012. februárjában, melyet meghatározott időszakonként felül kell vizsgálni. A 2012. évben elfogadásra került Esélyegyenlőségi Program az akkor még működő kistérségi szinten került elkészítésre, a kistérségi társulást alkotó települések bontásában. Ezeket a tervek a kistérségi társulások megszűnésével a települések tulajdonába kerültek. 2013-ban készült el a település Esélyegyenlőségi programja, mely felülvizsgálatra került 2017-ben. 2019. évben új program készült, mely 2021-ben felül lett vizsgálva.

A 2019. évi általános önkormányzati képviselő és polgármester választásokat követően Paszab Község Önkormányzata úgy döntött, hogy Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzatával alakít Közös Önkormányzati Hivatalt. 2020. január 1-től létrejött a két önkormányzat megállapodása alapján az új hivatal, melyhez 2025. évben csatlakozott Balsa község is.

Az egyes munkaköröket ellátó köztisztviselők munkája összehangolásra került. A családsegítő és gyermekjóléti feladatokat ezen időponttól kezdődően a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el. Ezen két szociális ellátási formán kívül a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Társulás fenntartásában működő Szociális Szolgáltató Központ intézmény Paszab területén ellátja a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is.

A településen működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat, mellyel a községi önkormányzat jól működő együttműködést alakított ki. Az önkormányzat folyamatosan kapcsolatot tart fent a karitatív szervezetekkel, mely által a rászoruló, hátrányos helyzetű családok részére élelmiszeradomány, valamint havi szinten ruha adomány kerül a községbe. A településen kialakításra került egy „Jelenlét pont”, melyet a Baptista Szeretetszolgálat működtet.

Nagyon jó az együttműködés a helyi Akácvirág Nyugdíjas Egyesülettel, minden évben több az önkormányzattal közös programot szervezünk.

Paszab Község Önkormányzata 2024. évben pályázatot nyújtott be a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-SB1- Helyi humán fejlesztések – Helyi humán fejlesztések Paszab településen – pályázati programra, mely sikeres pályázat volt. A támogatást 2025. évben nyerte el. A projekt keretében az alábbi tevékenységek megvalósítására fog sor kerülni:

- közösségi programok szervezése a hátrányos helyzetű csoportokat érintően a társadalmi befogadás, társadalmi kohézió és identitás, munkaerői-piaci kompetenciák, együttműködés erősítésére
- szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz kapcsolódó szemléletformálás
- gyermekek (szünidei) szabadidős programjainak szervezése, kulturális intézmények, szervezetek bevonásával.
- szülők számára szülőket felkészítő programok szervezése prevenciós jelleggel (megelőző, szemléletformáló tevékenység)
- szupervízió a szolgáltatásokban dolgozók számára
- mélyszegénységben élő gyermekek, rom gyermekek, illetve fiatal felnőttek helyben szervezett, tanórán kívüli, naptári évet átívelő, felkészítő tevékenységeink, természetbeni juttatások (pl.: rendszeres uzsonna biztosítása, tanszercsomag biztosítása) biztosításával kiegészített megvalósítása
- pénzügyi tudatosság fejlesztését segítő programok
- egészségfejlesztés és egészségügyi prevenciós programok szervezése, a programokra való eljutás segítése
- kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló tevékenységek megvalósítása hátrányos helyzetű csoportok, elsősorban gyermekek számára.

Ez a pályázat illeszkedik az Európai Duna Régió Stratégiához:

3. pillér, KK.9, 4. FELLÉPÉS: Küzdelem a szegénység ellen és a társadalmi elfogadás támogatása
4. pillér, KK.10, 1. FELLÉPÉS: Az intézményi kapacitások fejlesztése a kiváló minőségű közszolgáltatások biztosításához
4. pillér, KK10, 7. FELLÉPÉS: A civil társadalom és a helyi szereplők bevonásának erősítése a Duna régióban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Paszab Települési Esélyegyenlőségi Programja, a jelenleg hatályos, a Belügyminisztérium honlapján 2021. június 30-án megjelent „Módszertani Útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjairól és a program felülvizsgálatáról” alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett Paszab Község Önkormányzata által nyilvántartott adatok hasznos információkkal szolgáltak.

A települési önkormányzat nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal, nőkkel és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban. Paszab 1248 fő lélekszámú település, ezért az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoportok helyzete viszonylag jól követhető.

Sajnos a települési önkormányzat birtokában nincsenek megfelelő adatok több olyan területre, célcsoporton belüli megoszlásra vonatkozóan, amely valós képet mutatna a településen betöltött helyzetükről. Egyik ilyen terület a roma lakosság aránya.

Arra vonatkozóan, hogy pontosan hány roma származású lakos van a településen a népszámlálási adatok, melyek között szerepel, hogy hányan vallották magukat romának/cigánynak a településen, nem mutatnak valós képet a település lakosságán belüli létszámukról.

Ugyanígy nincsenek megfelelő adatok arra vonatkozóan, hogy hány fő vesz részt iskolarendszeren kívüli, felzárkóztató képzésben.

Az adatgyűjtésnél az alábbi adatbázisok nyújtottak segítséget:

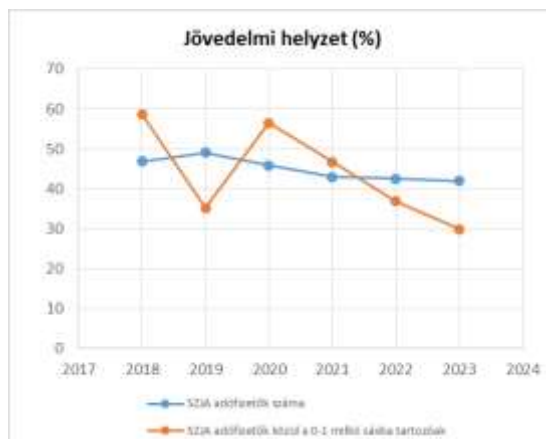
- TeIR- KSH területi adatok rendszere
- TeIR- Nemzeti Munkaügyi Hivatal
- TeIR – Szociális Ágazat adatai (MÁK)
- TeIR- Önkormányzati adatok
- KSH – népszámlálási adatok 2001. és 2011. népszámlálás adatai
- Önkormányzaton belüli saját adatgyűjtés
- civil szervezetek és egyéb szervek adatszolgáltatása
- intézmények adatszolgáltatása.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	46,89	58,69
2019	49,03	35,13
2020	45,84	56,50
2021	42,99	46,70
2022	42,54	36,88
2023	41,98	29,87

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szegénység leginkább azokat a társadalmi csoportokat veszélyezteti, akiknek a munkaerő piaci helyzete az átlagosnál kedvezőtlenebb.

A fejlett országokban mélyszegénységben azt a jelenséget értjük, amikor valaki tartósan egy relatív szegénységi küszöb alatt, alapvető javakat és közszolgáltatásokat nélkülözve él, és kevés esélye van arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen. A mélyszegénységben élők jelentős hátrányokkal rendelkeznek az élet szinte minden (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy) területén.

Az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzetének és a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. A mélyszegénységben élők, és a romák helyzetének vizsgálatakor figyelemmel kell lenni arra, hogy a két csoport egymástól nem teljes egészében független. A két csoport nagy része fedésben van egymással. Viszont nem minden mélyszegénységben élő személy roma, és nem minden roma mélyszegénységben élő.

A községben megközelítőleg 400-500 fő között van a roma lakosság száma. A roma lakosság társadalmi beilleszkedése nagymértékben függ az iskolázottsági szintjüktől. A településen a roma lakosság alacsony iskolai végzettségű, 8 általános vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkeznek. A községben élő roma fiatalok közül kevesen tanulnak tovább, nagyrészt a tankötelezettségi életkorig (16 év) vesznek részt az oktatásban.

Képzési programok (felzárkóztató programok) tekintetében együttműködik a települési önkormányzat az illetékes munkaügyi szervekkel, valamint folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket is e témában.

A mélyszegénységben élők és romák között alacsony a szakképzésben résztvevők száma, még elenyészőbb az érettségihez kötött képzésben, valamint a felsőoktatásban résztvevők hányada. A célcsoport kis százalékának van szakképzettsége, így munkavállalási területen is hátrányba kerülnek a képzettséggel rendelkező lakosokkal szemben.

A mélyszegénységet összetett jelenségként kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. A települési önkormányzat viszonylag nagy létszámú közfoglalkoztatási programokat valósít meg. Ezen programokban a foglalkoztatottak száma meghaladja a 100 főt. Az utóbbi években, Paszabon ennek következtében is érezhetően csökkent az álláskeresők száma.

A változás oka lehet, hogy a Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. A rendszeres szociális segélyt sokkal kevesebben kaphatják meg. Az álláskeresési járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Helyi szinten az egyik „legnagyobb közfoglalkoztató” és a munkát koordináló szerv továbbra is az önkormányzat, a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piactudományi átalakulásának legnagyobb vesztese a roma népesség, a munkahelyek, az ingázási- és a munkásszállás lehetőségek beszűkülése miatt. Nehezíti helyzetüket, hogy az aktív keresők között alapkövetelmény a befejezett általános iskolai végzettség megléte, mely a célcsoport tagjai körében jelentős számban hiányzott és jelenleg is csak a képzés elindítás szándékáról lehet beszélni.

Említeni kell, hogy a családsegítő szolgálat különböző, többnyire egyénre szabott, beilleszkedést segítő programot szervezett és a munkába való visszailleszkedés segítésére folyamatos családgondozást, segítő tevékenységet folytatott, illetve civil szervezetek is megoldásokat kerestek.

Paszab községben a 2018-2019-es éveket tekintve megállapítható, hogy az állandó lakosság jövedelmi helyzete nagyban javult, hiszen a 2018-as évben a 0-1 millió forint között kereső lakosok aránya 58,68% volt, míg 2019-es évre ez jelentősen csökkent 35,13 %-ra. Ebből arra következtetünk, hogy a kormányzati intézkedések következtében kisméretékben javult a lakosság foglalkoztatási mutatója, hiszen az Szja fizetők száma növekedett, amivel együtt járt, hogy magasabb jövedelemre tettek szert havi szinten. Ez az arány azonban 2020. évtől folyamatosan csökkent. Sokan a hátrányos helyzetű csoportokból sajnos nem látnak túl a település határán, megelégszenek a helyi szinten működő közfoglalkoztatási programokban való részvétellel, amely pár hónapra biztosít nekik jövedelmet. A többi időszakban eljárnak idénymunkára, napszámba, akár napi bejelentéssel vagy bejelentés nélkül.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A szegénység létének egyik összetevője az alacsony munkaintenzitás, melyet a 18-59 éves háztartástagok munkával töltött ideje alapján határoznak meg.

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) 8.§ (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A táblázatokban szereplő adatok segítségével a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni.

a.) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek. A munkanélküliség mind az állástalan személy, mind pedig a gazdaság és a társadalom szempontjából súlyos probléma, amely átmenetileg, vagy tartósan jövedelemhiányt okoz. A tartós munkanélküliség anyagi veszteséggel jár és elszegényedéshez, társadalmi kirekesztettséghez vezet.

A településen a mélyszegénységben élők és a romák alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, szakképzetlenek. Főként az alacsony iskolázottság, szakképzetlenség miatt alacsonyabb a körükben a foglalkoztatottsági szint, és magasabb és tartósabb a munkanélküliség.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	12,58	7,36	9,97%
2019	12,47	7,64	10,06%
2020	18,40	13,99	16,20%
2021	17,00	16,11	16,56%
2022	17,71	15,57	16,64%
2023	10,76	16,09	13,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.1. számú táblázat éves szinten mutatja a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti az adott évben nyilvántartott álláskeresők százalékos arányát az állandó népességhez viszonyítva. A fenti adatokból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők százalékos aránya a vizsgált időszakban csökkent, nők és férfiak hasonló arányban szerepeltek a nyilvántartásban. A nők tekintetében megfigyelhető a jelentős mértékű csökkenés a nyilvántartott álláskeresők tekintetében, amely a helyi óvoda bővítésének, valamint a bölcsőde létesítésnek is betudható, hiszen azzal, hogy több gyermek nappali ellátása valósítható meg, így az anyák nagyobb arányban térhetnek vissza a munka világába.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	90	88	143	144	143	113
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	7,00	6,00	6,00	3,00	3,00	4,00
	%	7,78%	6,82%	4,20%	2,08%	2,10%	3,54%
21-25 év (TS 038)	Fő	15,00	16,00	17,00	21,00	16,00	9,00
	%	16,67%	18,18%	11,89%	14,58%	11,19%	7,96%
26-30 év (TS 039)	Fő	17,00	12,00	21,00	17,00	19,00	7,00
	%	18,89%	13,64%	14,69%	11,81%	13,29%	6,19%
31-35 év (TS 040)	Fő	8,00	9,00	14,00	15,00	16,00	9,00
	%	8,89%	10,23%	9,79%	10,42%	11,19%	7,96%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	7,00	13,00	17,00	14,00	9,00
	%	3,33%	7,95%	9,09%	11,81%	9,79%	7,96%
41-45 év (TS 042)	Fő	4,00	9,00	15,00	10,00	10,00	14,00
	%	4,44%	10,23%	10,49%	6,94%	6,99%	12,39%
46-50 év (TS 043)	Fő	10,00	10,00	24,00	23,00	22,00	13,00
	%	11,11%	11,36%	16,78%	15,97%	15,38%	11,50%
51-55 év (TS 044)	Fő	10,00	7,00	13,00	12,00	14,00	13,00
	%	11,11%	7,95%	9,09%	8,33%	9,79%	11,50%
56-60 év (TS 045)	Fő	9,00	7,00	12,00	13,00	11,00	7,00
	%	10,00%	7,95%	8,39%	9,03%	7,69%	6,19%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	7,00	5,00	8,00	13,00	18,00	28,00
	%	7,78%	5,68%	5,59%	9,03%	12,59%	24,78%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

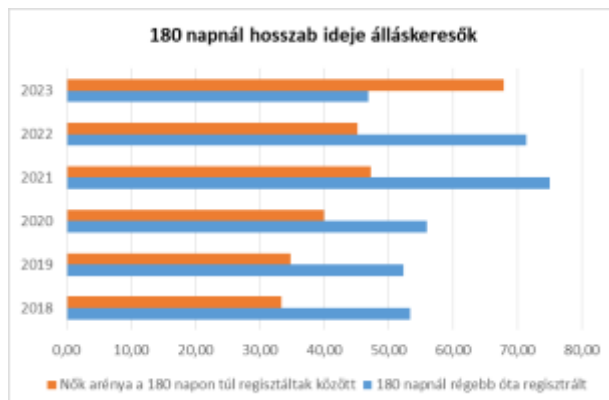
Az adatokból látszik, hogy a regisztrált munkanélküliek száma csökkenést mutat a településen, amelyhez nagyban hozzájárulnak a közfoglalkoztatási programokban való nagyszámú részvétel. Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk, látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban bár az álláskeresők száma csökkent, annak korcsoportonkénti megoszlása alapján 41-45 év közötti lakosság arányának tükrében az növekedett. A 61 éves vagy afeletti álláskeresők száma jelentősen nőtt. Sajnos ezt a korosztályt a munkáltatók kis létszámban alkalmazzák, mivel rövidtávú a várt foglalkoztatottság a nyugdíjkorhatár miatt.

Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeikből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra. A településen nincs jelentős létszámot foglalkoztató vállalkozás.

A település működő regisztrált vállalkozások száma tekintetében elmondható, hogy kis létszámú vállalkozások, 1 – 2 főt foglalkoztató szervezetek. A mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozások idénymunkára alkalmazznak munkavállalókat, akár napi bejelentéssel.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	53,33	33,33
2019	52,27	34,78
2020	55,94	40,00
2021	75,00	47,22
2022	71,33	45,10
2023	46,90	67,92

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.3. számú táblázat jól mutatja, hogy a regisztrált munkanélküliek aránya 2018 évtől kezdődően kismértékben csökkent a településen. 2020-tól kezdődően azonban jelentős mértékben nőtt, így látható, hogy továbbra is súlyos problémát okoz az állásnéküliek visszakerülése a munkaerőpiacra. 2022-ről 2023-ra azonban jelentős mértékű csökkenés mutatkozik a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek arányában. Ezt okozhatja a nagyobb létszámú közfoglalkoztatási programok szervezése akár az önkormányzatnál akár más állami szervnél (pl. vízügyi igazgatóságok)

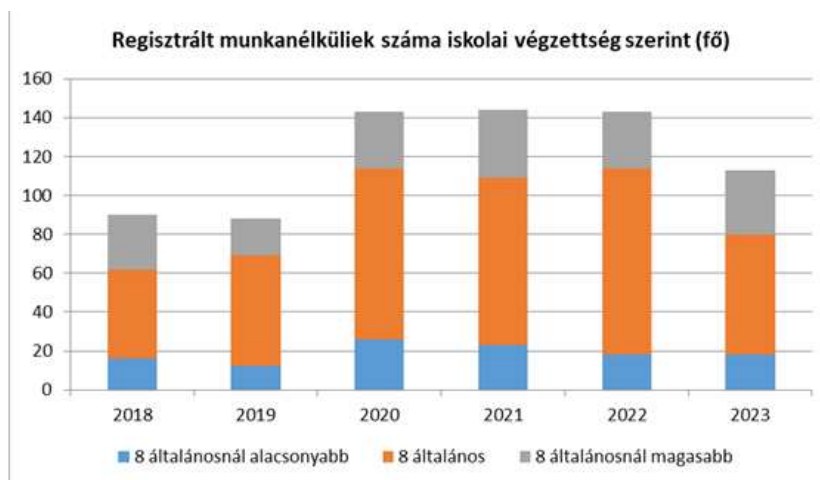
A nyilvántartott álláskeresők között a tartós munkanélküliek arányának növekedése láttatja, hogy többségük olyan munkaerőpiacon hátrányt okozó tényezővel bírhat, mely megléte tartósan akadályozza az elhelyezkedésben. Ilyen tényező lehet a már említett idős kor, az alacsony iskolai végzettség, vagy akár a szakmában szerzett gyakorlat hiánya is. A csökkenés okaként itt is elmondható, hogy a hosszabb vagy rövidebb idejű közfoglalkoztatásban való részvétel befolyásolja a regisztrált munkanélküliek számának csökkenését.

Azonban a nők aránya 2020. évtől kezdődően kismértékű növekedést mutat a tartós munkanélküliek tekintetében, majd 2023 évre jelentős mértékű növekedés figyelhető meg.

b.) Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	90	16	17,78%	46	51,11%	28	31,11%
2019	88	12	13,64%	57	64,77%	19	21,59%
2020	143	26	18,18%	88	61,54%	29	20,28%
2021	144	23	15,97%	86	59,72%	35	24,31%
2022	143	18	12,59%	96	67,13%	29	20,28%
2023	113	18	15,93%	62	54,87%	33	29,20%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképzettség, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

A szakképzetlen, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók a környező településeken sem találnak megfelelő állást. A cigány származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését a munkaügyi központ számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekszik elősegíteni. A települési önkormányzat a közfoglalkoztatás maximális kihasználtságával erősíti munkavállalási esélyeiket, és próbálja visszavezetni őket a munka világába.

A közfoglalkoztatási programokat igyekszik az önkormányzat kiterjeszteni intézményeire is. A programok tekintetében figyelmet fordít a pályakezdők, illetve a 25 év alattiak foglalkoztatására együttműködve a munkaügyi szervekkel.

A 3.2.4. táblázatban látható, hogy 2021. évtől az álláskeresők számában jelentős csökkenés figyelhető meg. Iskolai végzettség tekintetében a csak általános iskolai végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők aránya növekedést mutat 2022. évig, aztán ez a létszám jelentősen lecsökkent.

A csak általános iskolai végzettségűek életkor tekintetében nagyrészt az 50-60 éves korosztályba tartoznak, akiknél az elhelyezkedés nehézkes korukból adódóan. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők tekintetében jelentős mértékű csökkenés figyelhető meg 2018-tól 2020-ig, majd ez a szám ingadozik, és ezt követően kismértékben nő 2024. évre. Ezt az is okozhatja, hogy az általános iskolai oktatás befejezését követően többen szeretnének szakmával rendelkezni, így továbbtanulnak szakképző iskolában. Felismerték, hogy az elhelyezkedés lehetősége is nagyobb a munka világába egy szakképzettséggel rendelkező embernek.

Alapvető cél kell, hogy legyen, hogy minél több roma fiatal végezze el az általános iskolát. Törekedni kell arra (természetesen a szülőkkel közösen), hogy növekedjen a továbbtanulók, szakmát szerző fiatalok száma, amellyel az állandó, tartós munkához jutás esélyei nőnek.

c, Közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	202	179
2019	201	188
2020	147	145
2021	128	121
2022	120	118
2023	112	108

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatás fontos szerepet tölt be a település üzemeltetésében. A közfoglalkoztatási programok egyik leggyakrabban említett társadalmi és gazdasági hatása a településkép javulása. A közfoglalkoztatásban dolgozók főként településfejlesztési, településrendezési, közparkok fenntartása, közutak fenntartása, köztisztaság biztosítása, szociális szolgáltatási területen vannak foglalkoztatva.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak.

A fent említett törvény taxatívén felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató:

- helyi és nemzetiségi önkormányzat, valamint ezek jogi személyiséggel rendelkező társulása,
- költségvetési szerv,
- egyházi jogi személy,
- közhasznú jogállású szervezet,
- civil szervezet,
- az állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam, önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet,
- vízitársulat,
- erdőgazdálkodó, amennyiben a közfoglalkoztatás keretében
- az erdő külön törvényben meghatározott közjóléti céljainak megvalósítása érdekében végzett feladatok ellátására,
- a természeti károkat szenvedett erdőterületek rehabilitációjára,
- erdészeti sétatutak, turistautak és tanösvények kijelölésére, karbantartására,
- határjelek és környezetének karbantartására,
- tűzpázták készítését és tűzmegelezést szolgáló feladatok ellátására,
- kommunális hulladék gyűjtésére és elszállítására,
- az erdőterület kommunális szennyeződéstől való tisztítására kerül sor,
- a (2) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatok ellátása esetén a szociális szövetkezet,

- j) a vasúti pályahálózat-működtető szervezet a vasúti pálya és környezete tisztántartásával, a kapcsolódó területek növényzetének karbantartásával, továbbá a vasúti üzemi létesítmények fenntartója az üzemi létesítmény állagmegóvásával kapcsolatos feladatai ellátásában,
- k) a kötelező önkormányzati feladat ellátásában közreműködő, törvény alapján kijelölt közérdekű szolgáltató,
- l) start szociális szövetkezet

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járuléktérhek.

2013 és 2016. között az állam által meghatározott célok elérésének egyik meghatározó programja volt a kistérségi start mintaprogram, valamint a később erre épülő startmunkaprogram. 2013. évben Paszabon a mezőgazdasági program és a belvízelvezető rendszerek rendbetételére irányuló program valósult meg. A belvízelvezető-rendszerek rendbetétele program keretein belül az árkok rendbetétele, tisztítása, burkolása valósult meg. 2016 évben e programok tovább bővültek, hiszen a helyi sajátosságokra épülő program indult el, melynek keretein belül falubútorok készültek fából, buszvárók, filagória épült, valamint ez évben került lefedésre a községi piactér. A Start Plusz program keretein belül parkoló épült a község nevezetességét, a „Paszabi szöttes”-t bemutató Szöttes Népművészeti Ház látogatói számára. 2017-ben folytatódtak a start programok, valamint a minden évben megvalósuló hosszabb idejű közfoglalkoztatási program. A hosszabb idejű közfoglalkoztatási programban köztisztasági feladatok, szociális kiegészítő munka (idősek gondozása), közterületek takarítása, önkormányzati intézmények udvarának takarítása feladatokat láttak el a közfoglalkoztatottak.

2018. évben a start programok újdonság volt a településen keletkező illegális hulladék felszámolását célzó program elindítása, mellyel a közfoglalkoztatottak létszáma tovább növekedett. Ennek keretein belül együttműködött az önkormányzat a Nyír-Flop Kft-vel, aki az összegyűjtött hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról gondoskodott. Ez évben a belvíz, a mezőgazdasági, valamint a hosszabb idejű közfoglalkoztatási programba kb. 220 fő vett részt. A közfoglalkoztatásba bevont munkavállalók száma növekedést mutatott, hiszen a közfoglalkoztatási programok kínálata is bővült, valamint a községben az alacsony iskolai végzettséggel vagy iskolai végzettséggel nem rendelkező munkavállalók száma igen magas, így számukra egyetlen foglalkoztatási lehetőség a közfoglalkoztatás.

2019. évben a Start mezőgazdasági programban, a szociális programban (ami ez évben magában foglalja a korábbi szociális programokat, valamint az illegális hulladék és belvíz programot), valamint a helyi sajátosságokra épülő programban (melyben melegező került építésre, fapadok kerültek a közintézmények elé, a mezőgazdasági programban használt gépek tárolásra szolgáló terület zúzottkővel kerül borításra, filagória épült a mezőgazdasági program helyszínén a megtermelt növények átválogatásához) 85 fő vesz részt.

2020 évben 145 fő dolgozott a községben a közfoglalkoztatás keretein belül. A létszámot befolyásolja a Munkaügyi Központ által megadott keretlétszám, valamint a korábbi évek keretlétszám kihasználtsága is. Befolyásoló tényező az is, hogy a településen hány fő vonható be a közfoglalkoztatásba, hány fő felel meg a közfoglalkoztatás feltételeinek.

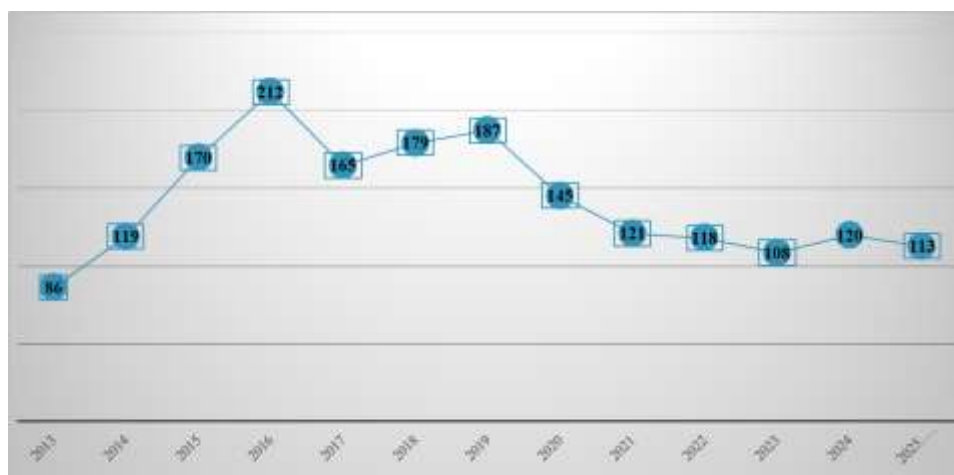
2013-tól 2018-ig a községben kulturális közfoglalkoztatási program is megvalósult, melyben együttműködött az önkormányzat az NMI Művelődési Intézet Nonprofit Kft-vel.

2022 évben 155 fő, 2023. évben 147 fő, 2024. évben 169 fő vett részt a közfoglalkoztatásban Paszab Községben. A községben a foglalkoztatottak egy része rövid távon van foglalkoztatva (2-3 hónap), hogy minél több regisztrált munkanélküli lakos vehessenek részt a programban.

Az önkormányzat részt vett a nyári diákmunka programban is, ahol a nyári diákmunkások (16 év feletti és 25 év alatti nappali tagozaton tanuló diákokat) napi 4 órában munkaviszony keretében hivatalsegéd, kézbesítő munkakörben voltak foglalkoztatva. A diákok a támogatott tevékenység során eredményes munkát végeztek, mivel segédkeztek az önkormányzat állandó dolgozójának a levelek és egyéb iratok kézbesítésében. 2022-évben 12 fő, 2023. évben 11 fő, 2024. évben 8 fő vett részt ebben a programban.

Szükséges azonban újból hangsúlyozni, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt a munka nélkül maradt lakosság számára, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatási programban való részvételt. Ez sajnos nem elfogadott a hátrányos helyzetű lakosok között, hiszen nagyon sokan úgymond nem látnak másban munkát, csak a közfoglalkoztatásban.

**Közfoglalkoztatottak átlagos létszámának alakulása Paszab településen (fő)
(2023-tól 2025.június hóig)**

forrás: <http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu/>

d, a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok, stb.)

A település működő regisztrált vállalkozások száma tekintetében elmondható, hogy kis létszámú vállalkozások, 1 – 2 főt foglalkoztató szervezetek. A kiskereskedelmi üzletek száma jelentős mértékben nem változott az elmúlt időszakban, sőt kiskereskedelmi üzletek zártak be.

A településen befizetett iparűzési adó összege sem jelentős, hiszen a helyi vállalkozások nem bővítik tevékenységüket, mellyel jövedelemszerző tevékenységük is stagnált. A település önkormányzata igyekszik minden, a munkaügyi szervek által biztosított foglalkoztatási programban részt venni.

Az elmúlt időszakban megvalósultak a településen felzárkóztató képzések (pl. azoknak, akik még 8 osztállyal sem rendelkeznek), azonban a Covid járvány miatt ilyen képzések nem valósultak meg 1-2 éven belül.

A helyi vállalkozások az aktív korú népesség csak minimális részét képesek foglalkoztatni, ezért a munkahelykeresés és munkavállalás során fontos a környező településesen, valamint a megyeszékhelyen lévő munkahelyek elérhetősége. Arra vonatkozóan, hogy az aktív korú lakosság közül mennyien járnak a környező településekre, illetve a megyeszékhelyre dolgozni, nincs adatunk.

A település és a megyeszékhely között az autóbusz közlekedés jó, mivel óránkénti buszjárat működik. A gyakori buszjárat miatt a távolabb dolgozóknak sem jelent gondot a tömegközlekedéssel történő munkabajárás. A szomszédos településekre a már megépült kerékpárúton kerékpárral is megoldható a bejárás.

A településről többen vállalkoztak arra, hogy a megyeszékhelyen vállaljanak munkát pl. a LEGO gyárban, vagy a Nyíregyházi START Hulladékfeldolgozó üzemben. Ezek a nagyvállalatok külön buszokkal szállítják a náluk dolgozókat a lakóhelyről a munkahelyre.

A legközelebbi város Ibrány, amely a megyeszékhelyre vezető útvonalon található. Sajnos azonban Ibrányban sincs jelentős mértékű, nagy számú foglalkoztató, aki jelentős számú, nagyrészt szakképzetlen, vagy legalább középfokú végzettséggel rendelkező munkavállalónak tud munkahelyet biztosítani.

e, A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerő piacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférés

A településen az alapfokú oktatás megoldott, hiszen rendelkezünk általános iskolával. A 16. életév betöltésével Magyarországon megszűnik a tankötelezettség, így semmilyen jogszabály által biztosított forma nincs arra, hogy a fiatalokat „rákényszerítsük” arra, hogy középfokú képesítést szerezzenek. A 8. osztály elvégzése után a tanulók nagy része beiskolázásra kerül a középfokú intézményekbe, azonban nem mindenki végzi el a képzéseket. Leginkább a 16. életév betöltéséig tartózkodnak az oktatásban. Így a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok szervezése az önkormányzat feladatává válik együttműködve az illetékes munkaügyi szervekkel.

A képzési programok tekintetében nagy jelentőségű a 25 év alatti munkavállalók képzése, akik a képzés idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, valamint a lakóhely és a képzés helyszíne közötti utiköltségtérítésre is, továbbá a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli. A községben 17 fő 25 év alatti fiatal bevonásával valósult meg a fiatal közfoglalkoztatottak digitális készségfejlesztése – Robot Lego Pilot program.

f, A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	90	18
2019	88	15
2020	143	14
2021	144	11
2022	143	12
2023	113	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Paszab Község Önkormányzatának és intézményeinek az illetékes munkaügyi szervekkel, illetve a településen működő civil szervezetekkel jónak mondható az együttműködése. Közfoglalkoztatás terén célunk, hogy a pályakezdők és 25 év alattiak részére is szervezzünk programokat, hogy bekerüljenek a munka világába. Valószínűsíthető, hogy ennek köszönhető, hogy a táblázatban a pályakezdő nyilvántartott álláskeresők száma csökkenést mutat.

Lehetőségeikhez mérten az önkormányzattal együttműködő szervek a pályázatok és a programlehetőségek kihasználása mellett segítik a munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a képzési lehetőségek és foglalkoztatás bővítését.

g, A mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az alkalmazottak vonatkozásában a nemzetiségre vagy hátrányos helyzetre vonatkozó adatgyűjtés nincs, azonban elmondható, hogy a települési önkormányzat célja, hogy a közfoglalkoztatási programokon keresztül azok a lakosok is foglalkoztatva legyenek (ha időszakosan is), akiket érinthet ez a probléma, és más módon nincs lehetőségük munkát vállalni. Az önkormányzat intézményeit áttekintve elmondható, hogy helyi, magát romának valló lakos is van a foglalkoztatottjai között.

h, Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívok együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. A foglalkoztatás

és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk (roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás.

A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

A hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén adatokkal nem rendelkezünk, célunk az esélyegyenlőség megvalósítása az ilyen típusú megkülönböztetés teljes kizárása, megelőzése.

i., digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A településen digitális ismeretek megszerzésére nincs lehetőség. Nem működik teleház.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.v.) szabályozása alapján a magyar önkormányzati rendszer széles (tág) hatáskörű modell, azaz az Möt.v. szerint a helyi önkormányzatok a helyi közügyek teljességét kötelesek ellátni. Helyi közügynek minősül a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek a megteremtése. E széles hatásköröknek része a szociális szolgáltatások, valamint néhány pénzbeli és természetbeni ellátás biztosítása. Az Möt.v. 13.§ (1) bekezdése - 8. pontjában szerepel a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, a 8a. pontjában szerepel a szociális szolgáltatások és ellátások, melyek keretében települési támogatás állapítható meg, amit működése során biztosítania kötelező.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátások törvényi szinten történő a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.), és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) került szabályozásra.

Egy törvénymódosítás értelmében 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került.

Paszab Község Önkormányzata által a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 12/2021.(VIII.18.) rendelet szabályozza helyi sajátosságoknak megfelelő, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, valamint természetben biztosított szociális támogatások formáit, szervezeti kereteit, az eljárási és jogosultsági szabályokat, valamint az igénybevétel módját, feltételeit.

Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól, és átalakult a finanszírozás rendszere. Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így a korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási

hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lép). Járási hatáskörben maradt az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

Az önkormányzatoknál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ide tartoznak a korábbi átmeneti, családi krízis-, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási célra vagy más címen kifizetett segélyek.

Paszab Község Önkormányzata által adható ellátások formái - pénzben és természetben nyújtható támogatások - a szociális rászorultságtól függően:

- a) Rendkívüli települési támogatás
- b) Települési támogatások
 - ba) lakásfenntartási kiadások támogatása
 - bb) temetési költségekhez biztosított települési támogatás
 - bc) gyógyszer támogatás
- c) Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatás
- d) Egyszeri tanszertámogatás
- e) Egyszeri élelmiszercsomag támogatás

Természetbeni támogatások

- a) köztemetés
- b) települési étkezési támogatás
- c) egyszeri élelmiszercsomag támogatás

2024. évben az önkormányzat által adott támogatások

<i>Megnevezés</i>	<i>Támogatásban részesített személyek</i>	<i>Felhasznált összeg (Ft)</i>
Temetési támogatás	8	360.000
Rendkívüli települési támogatás	313	2.327.755
Települési lakásfenntartási támogatás	250	14.628.000
Települési tüzelő támogatás	-	-
Köztemetés	-	-
Gyógyszertámogatás	2	200.000

Forrás: Települési önkormányzat

2024. évben év végén került kiosztásra a szociális célú tüzelőtámogatás 292 háztartás részére, háztartásonként 1,028 m³ keménylombos tűzifa formájában, összesen 8.763.000 forint, értékben, amelyre pályázatot nyertünk.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	90	12,21%	13	14,44%
2019	88	12,15%	13	14,77%
2020	143	19,32%	24	16,78%
2021	144	19,54%	20	13,89%
2022	143	18,19%	24	16,78%
2023	113	14,49%	38	33,63%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzbeli ellátásának 2 típusa van:

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

A jogosultság megállapításának feltételei:

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás.

A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy
- d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- e) akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- g) akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

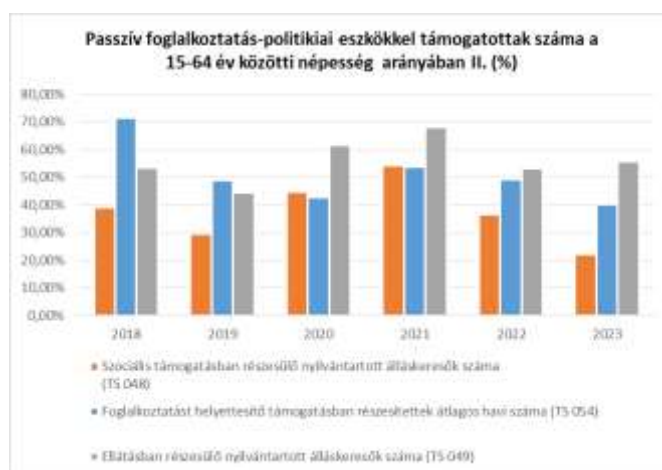
Egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult az aktív korúak ellátására, ha az egyik személy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, míg a másik személy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás feltételeinek felel meg.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege a szociális vetítési alap összegének 80%-a.

(forrás: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény)

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	35	38,89%	64	71,36%	48	53,33%
2019	26	29,55%	43	48,94%	39	44,32%
2020	64	44,76%	61	42,62%	88	61,54%
2021	78	54,17%	77	53,56%	98	68,06%
2022	52	36,36%	70	49,21%	76	53,15%
2023	25	22,12%	45	40,12%	63	55,75%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatsora azt jelzik, hogy a községben a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen.

Az aktív korúak ellátásaiban részesülők száma csökkenő tendenciát mutat a vizsgált időszakban. Ehhez nagyban hozzájárul az önkormányzat által szervezett különböző közfoglalkoztatási programok, melyekben évről-évre kb. helyi szinten több, mint száz fő van bevonva átlagban.

Közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskeresők, elsősorban FHT-ra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	8
2019	11
2020	10
2021	9
2022	8
2023	6

Forrás: TeIR, KSH

Az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban – és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben [Gyvt. 41. § (3) bek.], illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkor kötelező legkisebb összege személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének (e § alkalmazásában: nettó közfoglalkoztatási bér) 90%-át azzal, hogy ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét.

(forrás: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény)

Az ebben az ellátásban részesülők száma a 2019-es évtől kezdődően csökkenést mutat a községben. Ennek oka lehet a közfoglalkoztatásban való részvétel.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	405	0	0,00	48,15	71,36	80,49
2019	405	0	0,00	48,15	74,32	82,96
2020	405	0	0,00	48,15	80,49	88,64
2021	405	0	0,00	48,15	81,73	89,38
2022	399	0	0,00	41,10	82,96	90,23
2023	399	0	0,00	41,10	83,71	89,97

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen a lakásállomány stagnáló. A vizsgált időszakban nem mutatható ki lakásállomány növekedés. Ennek oka a település népességmegtartó erejének csökkenése, hiszen a községben egyetlen nagy foglalkoztató az önkormányzat, a munkahelyek hiánya jellemző a szomszédságban található településekre is.

a.) Bér lakás állomány

Paszab Község Önkormányzata nem rendelkezik olyan ingatlannal, mely bérlakásként hasznosítható, és a lakáshoz jutás támogatási formái sem működnek a településen.

b.) Szociális lakhatás

Nem releváns.

c.) Egyéb lakás célra használt nem lakáscélú ingatlan

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanokban történő lakhatás.

d, Elégtelen lakhatási körülmények

Elégtelen lakhatási környezet a településen jellemzően a cigány lakosság által lakott, Bessenyei telepen látszódik, azonban a Dózsa György utcán, Petőfi utcán is található olyan ház, amely nem megfelelő a lakhatásra. Ezek a régi, ún. szocpolos házak nincsenek karbantartva, a lakói rossz anyagi körülmények között élnek, így az évek során leromlott állag miatt a rendkívüli időjárás okoz gondot. (pl. nagy szél elviszi a háztetőt). Rosszak a nyílászárók, nincs szigetelés, leomlott vakolat. Az épület lakhatóvá tételében a települési önkormányzat rendkívüli pénzügyi támogatás formájában tud segítséget nyújtani a bajbajutott családoknak, melyet a hivatalban kell kérelmezni. Továbbá az önkormányzat segítséget nyújt a viharkárok okozta rongálások helyrehozatalában is.

e, Lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzügyi és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	305	11
2019	284	12
2020	568	12
2021	304	1 069
2022	610	4
2023	n.a.	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A mindennapi életfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakhatási támogatás. A támogatás pénzügyi és természetbeni ellátásként is folyósítható.

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2021. (VIII.18.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szabályozza a lakásfenntartási támogatásokhoz nyújtott önkormányzati támogatás szabályait.

Ennek értelmében:

„7. Lakásfenntartási kiadások települési támogatás

9. § (1) Az önkormányzat települési támogatás keretében a szociálisan rászoruló háztartások részére, a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, továbbá létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került személynek nyújthat lakásfenntartási támogatást. Az önkormányzat települési támogatásként a háztartás tagjai által lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos meghatározott rendszeres kiadásai viseléséhez támogatást nyújt.

(2) Lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek háztartásában:

a)¹⁶ az egy főre eső nettó havi jövedelem a szociális vetítési alap összegének 450%-át nem haladja meg, a támogatás összege háztartásonként: 5.000.-Ft/hó,

b)¹⁷ az egy főre eső nettó havi jövedelem a szociális vetítési alap összegének 600%-át nem haladja meg, a támogatás összege háztartásonként: 4.000.-Ft/hó.

(3) A lakásfenntartási támogatás további feltétele, hogy kérelmező

a) háztartásának tagjai egyikének sincs vagyona, továbbá

b) a lakókörnyezetét rendben tartja.

10. § (1) Lakásfenntartási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

(2) Külön lakásnak kell tekinteni a jogerős bírói határozattal megosztott lakás lakrészeit.

(3) A megállapított jogosultsági időtartam alatt a jogosult, vagy háztartásának tagja részére újabb lakásfenntartási támogatást – a háztartás szerkezetében történt változást, illetve elköltözést kivéve – ugyanarra a lakásra nem lehet megállapítani.

(4) A lakásfenntartási támogatás 12 havi időtartamra állapítható meg.

11. § (1)¹⁸ A kérelemhez csatolni kell az 5. §-ban foglaltakon túl a kérelmező nyilatkozatát a lakásban tartózkodás jogcíméről, valamint a háztartás vagyoni, jövedelmi helyzetéről.

(2)¹⁹ A támogatás iránti kérelmet a 2. melléklet szerinti, a képviselő-testület által rendszeresített formanyomtatványon lehet benyújtani, mely elérhető a Hivatalban.”

f, Eladósodottság

A lakhatást segítő támogatásokat igénybe vevők száma 2021 évtől kezdődően növekedést mutat, ami jelzi a szociális rászorultság mértékét is. A rosszabb jövedelmi helyzetek miatt többen váltak jogosulttá a támogatásra. Az önkormányzat a folyamatos tájékoztatással igyekszik segíteni azokon, akiknek a lakhatása anyagi okokból veszélyeztetve van.

Nagy gondot okoz a lakóházak állapota, a tartozások miatt a közüzemi szolgáltatások szüneteltetése, a fűtésrendszerek állapota. Ezek javítására a napszámból, vagy közfoglalkoztatási bérből élő hátrányos helyzetű lakosoknak nincs anyagi kerete. Így a lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

A legveszélyeztetettebb csoportok a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

g, lakhatás egyéb jellemző: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Községünk külterületén kevés tanya ingatlan található, amelyek jellemzően magántulajdonban állnak. A tanya ingatlanok többsége közművel nem rendelkezik. Időszakos használatban vannak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen a területen az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas.

A 2001-es népszámláláskor mindösszesen a teljes lakosság 7,5 %-a vallotta magát romának. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mert a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. A teljes lakosságon belül a roma lakosság számának meghatározására csak becsült adatok állnak a rendelkezésre. (kb. 400-500 fő)

a.) A telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

A településen etnikailag szegregált jellegű lakókörnyezet alakult ki a Bessenyei utca által határolt Bessenyei telepen. A rossz lakhatási körülmények, az alacsony iskolai végzettség, illetve a szegregáció miatt szükségessé válik pályázati lehetőségek keresése a településen működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat bevonásával. Az itt élőknek a jövedelme szociális ellátásokból tevődik össze. Gyermekük halmozottan hátrányos helyzetűek.

A közműellátottság a településen megoldott, sok lakásban azonban nem épült fürdőszoba. Nem került bevezetésre a folyóvíz. A 2018, 2019 és 2020 években a Belügyminisztérium támogatásával a Fapados folyóvíz program mintatelepülése lett Paszab, hiszen először itt valósult meg, hogy 25 lakásnál majd 56 lakásnál fürdőszoba került kialakításra a jobb lakhatási körülmények biztosítása érdekében. 2021 évben Belügyminisztériumi támogatásból megvalósult a Bessenyei telep elnevezésű utca felújítása.

b.) A telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői

A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Komoly anyagi problémákkal és krízishelyzetekkel küzdenek és alapvető szükségleteik kielégítésében szorulnak segítségre. Nagy dilemma az őket segítő munka, mely arra irányulna, hogy megtörténjen reintegrációjuk a munka világába. Míg alapvető szükségleteik nincs kielégítve ez a feladat nagyon nehéz, szinte lehetetlen.

A szegregációval veszélyeztetett terület a községben a Bessenyei telep területe. Az itt élő kb. 35 család megközelíthetőleg 130 főt számlál. Van olyan háztartás, ahol több generáció él együtt. Az itt élő aktív korú lakosság jelentős részük szakképzetlen, 8 általános végzettséggel sem rendelkezik. Ezért számukra egyetlen jövedelemforrás a közfoglalkoztatásban való részvétel, a családi pótlék, gyés, gyed. Eljárnak idénymunkára, napszámba, napi bejelentéssel, vagy anélkül. Gyermekük halmozottan hátrányos helyzetűek.

Az önkormányzat és intézményei mellett a községben működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat és több civil szervezet is segíti a szegregációval veszélyeztetett területen élőket.

c.) Szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A település utcáinak nagy részéről elmondható, hogy rendelkezik roma család lakóingatlanlással. Azonban a településen a Bessenyei telep az a terület, ahol csak roma lakosság lakik. A Petőfi illetve Dózsa György utcákról elmondható (ezek az utcák a Bessenyei telep szomszédságában vannak), hogy nagy számú roma nemzetiségű lakos lakja. Az elmúlt években megfigyelhető volt, hogy a kormányzat családtámogatási rendszere által nyújtott támogatásokból a községben (a Fő utcán, vagy ebből nyíló utcákban) régebbi lakóingatlanokat meg tudnak vásárolni, így a szegregáltsággal veszélyeztetett környezetből be tudnak költözni a községbe.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a.) Az egészségügyi alapszolgáltatáshoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A település egészségügyi mutatói viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről. A kötelező védőoltásokból senki sem maradt ki. A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjai. Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A 0-18 éves roma korosztály körében az alultápláltság nem jellemző probléma.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közügyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	1	69	7,32
2019	1	0	0	1	66	4,42
2020	1	0	0	1	62	1,47
2021	1	0	0	1	57	3,56
2022	1	0	0	1	42	6,74
2023	1	0	0	1	67	7,99

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen 1 fő vállalkozó háziorvos biztosítja az egészségügyi ellátást, melyet a gyógyszerári ellátás és védőnői szolgálat egészít ki. Betöltetlen háziorvosi, védőnői, valamint ápolónői státusz nincs Paszabon.

A községben 1 orvosi rendelő, 1 gyógyszerár és 1 védőnői szolgálati körzet található. Ezek közül az orvosi rendelő és védőnői szolgálat épülete akadálymentes. A védőnői szolgálatnak helyet adó épület 2018 évben pályázati forrásból felújításra, bővítésre került, így az ellátást egy a kor igényeinek megfelelő épületben tudják igénybe venni a lakosok. Az iskolaegészségügyi feladatok végrehajtása az előírások szerinti, a háziorvos és a védőnő látja el ezen feladatokat. Paszabon a család- és nővédelmi gondozás a védőnői feladatellátás keretében biztosított. (családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós, szoptatós anyag gondozása)

Járóbeteg ellátást a db. Béres József Egészségügyi Centrum látja el, melyet Ibrány és Nagyhalász városok határában helyezkedik el, Paszab községtől kb. 15 km-re. Az intézet elérhető autóbusszal, kerékpárral az előző időszakban megépült kerékpárúton, valamint gépkocsival is. Paszab Község Önkormányzata a település 9 személyes kisbuszával hetente egy alkalommal szervez utat vérvételre a járóbeteg központba a település lakosai számára. Ebben az egészségügyi központban működik a térséget ellátó központi orvosi ügyelet is.

Széles körű egészségügyi ellátást biztosítását valósították meg a szakellátó központ létrehozásával, hiszen belgyógyászati, kardiológiai, bőrgyógyászati, sebészeti, nőgyógyászati, csecsemő és gyermekgyógyászati, reumatológiai, pszichiátriai, szemészeti, ortopédiai, urológiai szakrendelések, valamint fizioterápia, gyógytorna, röntgen-diagnosztika, labor működését teszi lehetővé és elérhetővé a körzetben élő lakosok számára.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadigondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást kérni a Ibrányi Járási Hivatal Kormányablakában lehet.

b.) Prevenációs és szűrőprogramok (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A házi orvosok statisztikai adatai szerint a felnőtt lakosság megbetegedései között a magas vérnyomás, a keringési zavar okozta szívbetegségek állnak az első helyen, ezt követik a mozgásszervi betegségek. Magas arányt képvisel a kor specifikus cukorbetegség, és a különböző légúti megbetegedések is.

Fontos, hogy a nőgyógyászati daganatos megbetegedések megelőzésében nagy szerepet játszó méhnyakrákszűrések folytatásához a városban továbbra is megfelelő szakrendelő álljon rendelkezésre, mely előfeltétele a nők minél szélesebb körű bevonásának is. A házi orvosok jelentős prevenációs munkát végeznek, a városban egyre nagyobb szerep jut a megelőzésnek. Többek között hipertóniaszűrés, az anyagcsere betegségek feltérképezése, az egészségre ártalmas rizikófaktorokra (dohányzás, alkohol...) való felhívás a leggyakoribb. Az elmúlt években emelkedett az onkológiai szűréseken résztvevők száma. A kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján mindenki számára hozzáférhető. A rendszeres szűrések körébe tartozó nőgyógyászati vizsgálatok köre (mammográfia, UH,) a megyeszékhelyen, Nyíregyházán elérhető.

Az iskola egészségügyi tevékenység keretén belül a gyermekeknél, tanulóknál egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok, fejtetvességi vizsgálatok, szomatikus fejlettségi vizsgálatok, fogászati vizsgálatok és beavatkozások, csoportos egészségnevelés és egyéni mentális gondozás történik.

A gyermekek is több alkalommal vettek részt az iskolák által szervezett egészségnapokon, elsősegélypontot biztosítottak, részt vettek osztályfőnöki órákon, gyógynövényekről tartottak előadást, egészséges táplálkozásról tartottak egészség órákat, személyes konzultációkat biztosítottak tinédzserkorú lányoknak, szűrővizsgálatokhoz kapcsolódóan segítették a vizsgálatokra eljuttatni a problémás diákokat, szükség esetén a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat segítségét is kérték. Rendszeresen visszatérő fejtetvességi problémák esetén a

rendszeres kontrollvizsgálatokkal, illetve a rászoruló családoknak irtószer beszerzésében segítettek.

Az egészségügyi szűrővizsgálatok ugyanúgy az óvodákban is kötelezőek évente és meg is valósulnak az intézményében: fogászati és hallás szűrővizsgálatok, szinte heti rendszerességgel jönnek az óvodákba a védőnők fejtetvesség vizsgálatra. Minden óvodánk különösen nagy hangsúlyt fektet az egészség megőrzésére, Rengeteg programot terveztünk és valósítottunk meg éves szinten preventív jelleggel: sportnapok, gyümölcsnapok, előadások az egészséges táplálkozásról.

A 2019. év végén egy új közegészségügyi szempontból rendkívül veszélyes helyzet alakult ki Magyarországon a Covid-19 járvány elterjedésével. Településünk a kihirdetett veszélyhelyzetet követően, de már azt megelőzően is azonnal reagált az eseményekre. Fertőtlenítő szereket, maszkokat, ózongenerátort szereztünk be. Megszerveztük az önkormányzati intézményeknél dolgozók tesztelését. A lakosságot folyamatosan tájékoztattuk az aktuális járványügyi szabályokról, annak érdekében, hogy elkerüljük a tömeges megbetegedést.

Célunk, hogy a jól bevált intézkedéseket folyamatosan végrehajtjuk és végrehajtatjuk, külön kiemelt figyelmet fordítunk intézményeink fertőtlenítésére, az intézményeink szolgáltatásait igénybe vevők egészségének megőrzése érdekében.

2021-ben és 2025. évben is eljutott településünkre a „Helybe visszük a szűrővizsgálatokat” program, melynek keretében szűrőbusz érkezett a községbe. E program keretében így helyben volt mód arra, hogy a település lakossága többfajta egészségügyi szűrővizsgálaton vegyen részt. (pl. nőgyógyászati rákszűrés, kardiológiai vizsgálatok, ideggyógyászati nyaki ultrahang, általános egészségügyi állapotszűrés, stb.) 2023. évben kb. 45 fő, míg 2025. évben kb. 20 fő vett részt ezeken a szűréseken, ami azt mutatja, hogy a lakosság nem érezte jelentőségét annak, hogy nem kell elutazni a településről, hogy részt vehessenek ilyen vizsgálatokon, hanem helyben elvégzik azt.

c.) Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A dr. Béres József Egészségügyi Centrum látja el ezt a szolgáltatást a térségben. A fizioterápia a reumatológiai szakrendeléssel szoros együttműködésben dolgozik. A gyógytorna szintén a reumatológiai szakrendeléssel szorosan együttműködve látja el a betegeket. Ezen szolgáltatások finanszírozása OEP támogatásból történik.

d.) Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen az önkormányzat fenntartásában működő Mandula Néni Óvodájában található 100 fős konyha látja el a közétkeztetési feladatokat, ezen felül vendégbédét biztosít a településen élőknek a működési engedélyben meghatározott létszámig.

Az étlapok összeállításánál biztosítják a korcsoportonként szükséges napi tápanyag bevitelt (kcal, fehérje, zsír, szénhidrát), figyelembe véve az idényszerűséget, a változatosságot. A diétás közétkeztetést orvosi igazolás mellett vehetik igénybe náluk a gyerekek.

e.) Sportprogramokhoz való hozzáférés

A testnevelés és a sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi – fizikai nevelésében, a személyiség formálásában.

A sport koncepcióban megfogalmazott alapcél megvalósításának középpontjába az iskolai testnevelést, a szabadidősportot helyezi, miszerint az iskolai testnevelés órákon és a tanórán

kívüli foglalkozásokon kell rászoktatni a fiatalokat, hogy igényük legyen természetes mozgásszükségleteik kielégítésére, kialakuljon náluk az aktív mozgás iránt való igény. Az általános iskola rendelkezik tornaszobával, ahol a sportolási lehetőség biztosított az intézmény diákjai számára.

A térségben, Ibrányban működő Tanuszoda évközben szervezeten biztosítja az Ibrány és térségében élő általános iskolás korú gyermekek számára az úszást (testnevelés óra keretein belül). A tanuszoda szolgáltatási bárki részére elérhető.

2024. évben megépült a községben a BM-MLSZ pályaépítési program keretében egy 20x40 m nagyságú Rekortán labdarúgó pálya, melyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Sportegyesülettel közösen valósított meg a települési önkormányzat.

f.) Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen nem működik személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátást biztosító intézmény.

Paszab Község Önkormányzata és Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata 2019-es évben társulást hozott létre Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás néven, melynek feladata a szociális étkeztetés, valamint házi segítségnyújtás biztosítása az illetékeségi területen. Közös fenntartási intézményként ezt a feladatot a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el. Paszab Község Önkormányzata pályázatot nyújtott be 2022. évben egy idősek nappali ellátását szolgáló intézmény létesítésére, azonban ez a pályázat tartaléklistára került. Megvalósítása is bizonytalan, de az önkormányzat arra törekszik, hogy a jövőben ez a pályázat megvalósuljon.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Általános Iskola keretein belül kerülnek sor a gyermekek számára előadás szervezésére együttműködve a Nyíregyházi Rendőrkapitánysággal, valamint az Ibrányi Rendőrőrsrel. Az intézményben működik az iskola rendőr szolgálat. A szolgálatot teljesítő rendőr osztályfőnöki óra keretein belül tart előadást a kábítószer veszélyeiről, továbbá tanítási óra és órán kívüli időszakban kerül sor drogprevenciós filmvetítésre. Az intézmény által szervezett gyermeknapi programok keretében az Ibrányi rendőrőrs munkatársai is bekapcsolódnak a programokba (DADA sátor, kutyás bemutató)

h, Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

i, Előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzügyi ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. Népkönyha nem működik az önkormányzat területén.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.
2023	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	558	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen található iskola rendelkezik egy tornaszobával, mely a régi művelődési ház átalakításával pályázati forrásból valósult meg. Az iskola területén került kialakításra egy bitumen sportpálya lelátóval, melyet az iskolai testnevelés óra keretében használnak. Fűves sportpálya jelenleg nincs a településen, viszont a települési önkormányzat keresi a létesítésére irányuló pályázati lehetőségeket.

2024. évben megépült a községben a BM-MLSZ pályaépítési program keretében egy 20x40 m nagyságú Rekortán labdarúgó pálya, melyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Sportegyesülettel közösen valósított meg a települési önkormányzat.

A települési könyvtár - amely az általános iskola szomszédságában helyezkedik el- a Móricz Zsigmond Megyei Könyvtárral kötött szerződés keretében működik, amelyben egy közművelődési szakember várja az olvasókat. Az ő segítő közreműködésével a könyvtárban rendszeres iskolai foglalkozások is megtartásra kerülnek.

A községben a közművelődési feladatokat a települési önkormányzat közművelődési szinten végzi. A településen a közösségi színtér a település központjában található Szóttes Népművészeti Ház, mely egyik termében a helytörténi gyűjtemény és a paszabi szóttest bemutató kiállítás kapott helyet. A másik terem közösségi célokat szolgál: itt kerül megtartásra a képviselő-testületi ülések, időszakosan házasságkötő teremként is funkcionál. Itt tartják összejöveteleiket a településen működő civil szervezetek, amelyeknek ez az épület a székhelye is, valamint ismeretterjesztő előadások megtartását is szolgálja. Kisebb helyi rendezvények megtartásának is helyet ad. (pl. március 15, október 23.)

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen nem tapasztalható etnikai konfliktus.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A problémás élethelyzetbe kerülő családok mindig kapnak segítséget, amikor szükségük van rá, de ezek legtöbbször olyan anyagi segítséget jelentenek számukra, amit utána le kell dolgozniuk. Az önkéntes munka a településen nem jellemző.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Paszab Községben a 2024. évi választások alkalmával ismét alakult Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Az új nemzetiségi önkormányzat céljai között szerepel minél több olyan rendezvény, esemény megvalósítása, melyen a roma hagyományokat ápolni tudják, valamint szélesebb körben meg tudják ismertetni. Ennek érdekében folyamatosan figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket. 2025. évben elindult ez a folyamat, hiszen majálist szerveztek, nyári tábort valósítottak meg pályázati támogatásból a roma gyerekek számára. Ezeken a rendezvényen a roma kultúra ápolását roma zenés és táncos produkciók bemutatásával valósítják meg. Együttműködnek a környező települések roma nemzetiségi önkormányzataival, akiknek segítségével más településekről is érkeznek roma előadók, valamint ezek az események lehetőséget adnak a közös beszélgetésekre, tapasztalatcserére a jövőbeni célok megvalósítása érdekében. A Baptista Szeretetszolgálat által a községben működtetett „Jelenlét pont” szervezésében idén sor került egy „Ki mit tud?” tehetségkutató verseny megrendezésére Paszabon, melyen 8 felzárkózó településről, a Baptista Szeretetszolgálat által működtetett Jelenlét pont negyven gyermeke vett részt.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A kultúra kitüntetett helyet foglal el az esélyegyenlőség megteremtésének elősegítésében, az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében. Jelentősége túlmutat az ágazati megközelítés szempontjain, felzárkóztató, kiegyenlítő szerepe miatt, valamint azért, mert a kulturális hátrány az esélyegyenlőtlenség forrása, rögzítője lehet.

A települési önkormányzat igyekszik minden lakos számára megfelelő minőségű közösségi élethez való hozzájutást biztosítani.

Települési programok szervezésével egyre magasabb színvonalú közösségi életet alakít ki. (Nemzeti ünnepeink közös ünneplése a helyi, térségi civil szervezetekkel, egyházi szervezetekkel: március 15., gyermeknap, Szóttésnap, augusztus 20., október 23., idősek napja, karácsonyi ünnepség). Ezen programok lebonyolításában együttműködik a települési önkormányzat a helyi általános iskolával, hiszen az intézmény diákjai színvonalas műsorral kedveskednek a résztvevőknek. A gyermekek (akik között roma és nem roma gyermek is részt vesz a műsorban) lelkesen készülnek a fellépésekre, melyekre szüleik, nagyszüleik és testvéreik is ellátogatnak.

A helyi civil szervezetek (pl. Nyugdíjas Egyesület) színes programok szervezésével igyekszik a korosztályokat közelíteni egymáshoz. (pl. unoka-nagymama közös karácsonyi dísz készítése.) Jelentős és kiemelkedő rendezvénye a településnek a már hagyományosan július megrendezésre kerülő, a helyi és népművészeti értékeket bemutató PASZABI SZÓTTESNAPOK, ahol térségi nyugdíjas találkozóra is sor kerül amellelt, hogy színes, minden korosztály számára színvonalas programsorozat kerül megrendezésre. Évente karácsonyi forgatag kerül megrendezésre a település lakosai számára.

A helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben Roma-napot szervez, melynek az általános iskola udvara és tornapályája ad otthont, ahol szervezett körülmények között minden korosztály számára biztosítanak sportolási lehetőséget (focikupa), bemutathatják hagyományait.

A település közösségi színtere a község központjában lévő Paszabi Szóttos Népművészeti Ház, amely a községben működő civil szervezetek számára is székhelyül szolgál. Ez az épület ad helyet a helytörténi kiállításnak, valamint a paszabi szóttest bemutató kiállításnak. Az épület mögötti rendezvénytéren az elmúlt években szabadtéri színházi előadás is megrendezésre került.

Minden év tavaszán került megrendezésre a települési önkormányzat közmeghallgatása, amely fórum a településen felmerülő problémák megvitatásának és megoldásának valamennyi lakos számára.

Az elmúlt években nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák közötti erőszakba torkolló konfliktusra sem került sor.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Paszab Község Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, aki a roma nemzetiség érdekképviselőjét látja el községünkben. A mélyszegénységben élők, a romák többsége a társadalom peremén él, helyzetük halmozottan hátrányos, jellemző rájuk az alacsony iskolázottság szintje, magasabb munkanélküliségi arány.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat aktív kapcsolatot ápol a helyi oktatási-nevelési intézményekkel, karitatív szervezetekkel és szoros együttműködést alakítottak ki a települési önkormányzattal. Mindezek eredményeképpen számos ruha- és élelmiszeradomány került a község rászoruló lakosai számára kiosztásra, mely életminőségük, mindennapi életük javítását segítette elő, az óvodában és iskolában a ballagások alkalmával tanszercsomagok kerültek kiosztásra. Kulturális programok szervezésével a roma hagyományok ápolását segítik elől.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma	Képzési programok indítása, melyek a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyt hosszútávon növeli
Nagyarányú munkanélküliség	Foglalkoztatási programok helyi szinten, képzésekben való részvétel, amely elősegíti a hosszabb távú foglalkoztatást
A közfoglalkoztatás megvalósítását szolgáló épületek állaga leromlott	A közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó épületek teljeskörű felújítása
információhiány a romák és mélyszegénységben élők között az igényelhető támogatásokról, a jártasság hiánya a mindennapi ügyintézkedésben (pl. szolgáltatóknál, támogatás igénylése terén)	a lakosság tájékoztatása, informálása folyamatosan, szélesebb körű együttműködés a térségben működő kormányhivatallal

Szegregáció veszélye (Bessenyei telep)	Felzárkóztatásra irányuló programban való részvétel
magas a hátrányos helyzetű gyermekek száma	korai fejlesztés, hátránykompenzáló programok kisgyermekkorban, az általános iskolában felzárkóztató programokban való részvétel (Útravaló ösztöndíjprogram)
a romák körében a lakásállomány jelentős része elhanyagolt, a lakáskörülmények nem megfelelőek	háztartásgazdálkodási és életvezetési ismeretek nyújtása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek a család, a közösség, a település és ezáltal a nemzet jövőjét is jelentik. Ezért kiemelt jelentőségű, hogy olyan környezetben nőjenek fel, amelyek a jólétet biztosítják, amelyben alaptényező a gyermek egészsége, a gyermekek védelme és az oktatásuk biztosítása, valamint a szegénység és kirekesztés hatékony ellensúlyozása.

A gyermekek és családjaik nélkülözését csökkentő intézkedések javítják a gyermekek fejlődési esélyeit, ezáltal pedig nagyobb mértékben lesznek képesek kezelni az előregedő társadalmak kialakulásával együtt járó terheket.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	668	637	1305	51,19%	48,81%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			67	5,13%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	165	136	301	12,64%	10,42%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	30	32	62	2,30%	2,45%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Már születésünk és talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, mivel nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk melyik részén, a keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban, avagy nagyvárosban élünk.

Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, ezért az a cél, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol intézheti ügyeit, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, vagy van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja!

Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

A település és Magyarország jövőjét a gyermekek jelentik. Paszab eddig is, és a jövőben is arra törekszik, hogy a gyermekek születésüktől kezdve biztonságban és minél szélesebb körű ellátásban részesülve nevelkedjenek.

a) A veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	14	n.a.
2019	10	29
2020	5	12
2021	4	15
2022	20	23
2023	11	34

Forrás: TelR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Az önkormányzat kötelező feladatai közé tartozik a gyermekvédelem helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése. A gyermekvédelmi rendszer egyik meghatározó eleme a gyermekvédelmi alapellátás, mely működése Az 1997. évi XXXI. Törvény 96.§ (6) bekezdése alapján az önkormányzat átfogó értékelést kell készíteni a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ által biztosítja.

A Gyermekjóléti Szolgálattal rendszeres kapcsolatot tart fenn az önkormányzat, amely vonatkozik a jelzőrendszer tagjaira is. A gyermekek átmeneti gondozása biztosított a Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Intézményfenntartó Központ által, akivel az önkormányzat ellátási szerződést kötött.

Az alapellátás feltétele a család együttműködési szándéka. Amennyiben a szülő vagy gyermek nem tanúsít együttműködést, a családgondozó alapvető feladata a család motivációjának felkeltése a probléma megoldása iránt. Amennyiben ez nem vezet eredményre és a gyermek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a családgondozó javaslatot tesz a gyermekvédelembe vételére.

Paszabon elmondható, hogy a védelembe vett gyermekek száma 2023-as évre csökkenést mutat. Azonban a veszélyeztetett kiskorúak száma 2022-2023 években jelentősen növekedett.

A településen élő gyermekek veszélyeztetettségének legfőbb okai anyagi eredetűek, amely elsősorban a szülők munkalehetőségének hiányából, kilátástalannak megítélt helyzetükből adódnak, melyet önerőből nem képesek megoldani, és ez többnyire a túlzott alkoholfogyasztásban nyilvánul meg.

A családjából kiemelt gyermekek szüleivel a családgondozók rendszeres kapcsolatot tartanak. Az a cél, hogy a gyermek visszahelyezhető legyen a családjába. Elmondható, hogy a legtöbb szülő él kapcsolattartási jogával rendszeresen vagy alkalmyszerűen, de látogatja gyermekét.

A védelembe vételkor minden esetben halmozottan jelentkező problémákkal találkozunk, a családok egyszerre több működési zavart okoznak, a gyermek pedig több tünetet produkál. Sok esetben az együttműködés hiánya mellett kellett kezdeményezni a védelembe vételt. A háttérben családi konfliktusok, valós gyermekelhelyezés, kapcsolattartási problémák, bántalmazás, gyermeknevelési problémák, vagy a szülői elhanyagolás állt.

A településen működő gyermekjóléti szolgálat munkatársai folyamatosan figyelik és megteszik a szükséges intézkedéseket a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése érdekében. Legtöbbször a veszélyeztetettség hátterében a gyermeknevelési problémák, a szülő vagy család életvitele áll.

A köznevelési intézményekben folyó gyermekvédelmi munka erősítése és a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében 2018. szeptember 1-jétől bevezetésre került az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység, melyet a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai közé sorolja a jogszabály.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

Ennek keretében segíti:

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- prevenciós eszközök alkalmazásával segíti a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését,

Munkája során az egyéni, csoportos és közösségi szociális munka eszközeit alkalmazza.

A feladatainak keretében az iskolai szociális munkás:

- Fogadóórát tart az intézménnyel kötött megállapodás és a szükségletfelmérés tapasztalatainak megfelelően a tanulók, a szülő, a pedagógusok részére.
- Segítő beszélgetés formájában meghallgatja a gyermeket, szüleit, pedagógusokat és megoldást keres a felmerült problémára.
- Családlátogatást végez.
- Csoportfoglalkozásokat tervez, szervez és vezet.
- Prevenciós feladatokat lát el, közösségi szociális munkát végez.

- 2024. év során több családnál problémát jelentett az óvodai és iskolai hiányzások igazolása, és azoknak időben történő beadása, valamint az igazolt hiányzások száma is nagy számban emelkedett. A betegségek után a gyerekek nehezen pótolták az iskolai lemaradásukat, otthon a szülők nem tudtak segíteni a gyermekeiknek. Magatartási problémák is előfordultak, amelyek az esetleges otthoni családi konfliktusokra is visszavezethetők. A szülőkkel történő konzultációk telefonon, illetve családlátogatás keretein belül valósultak meg.
- Az iskolában több osztályban prevenciós csoportfoglalkozásokat tartott az óvodai és iskolai szociális segítő, melyek célja a tanulók szemléletformálása és társas készségeik fejlesztése volt.
- A foglalkozások fő témái a bullying megelőzése, a konfliktuskezelési stratégiák, a környezetvédelem és a környezetük tisztán tartásának fontossága.
- A bullying és konfliktuskezelés témakörében a tanulók interaktív feladatokon keresztül ismerkedtek meg a bántalmazás különböző formáival, annak következményeivel, valamint azzal, hogy hogyan léphetnek fel a bántalmazás ellen, akár áldozatként, akár szemlélőként. Kiemelten foglalkoztunk az empátia és az asszertív kommunikáció fejlesztésével. A beszélgetés során a tanulók megosztották saját tapasztalataikat is, ami segítette a téma mélyebb megértését.
- A környezetvédelem és a környezet tisztán tartása témájú foglalkozások során a diákok játékos formában ismerhették meg a fenntarthatóság alapelveit, szelektív hulladékgyűjtés és a tudatos fogyasztás jelentőségét. Hangsúlyt fektettem arra, hogy a diákok saját környezetükben is alkalmazható, egyszerű mégis hatékony lépéseket ismerjenek meg, amelyekkel hozzájárulhatnak egy tisztább és élhetőbb világ kialakításához.
- Lego - Six Bricks fejlesztő foglalkozásokat is tartott, amelyek játékos, interaktív formában támogatták a gyerekek figyelmének, együttműködési és problémamegoldó készségeinek fejlődését.
- A foglalkozások során a tanulók aktívan részt vettek a feladatokban, pozitív visszajelzéseket adtak. A későbbiekben érdemes további, folytatódó programokat szervezni, amelyek elmélyítik a tanultakat, illetve azok hosszú távon is beépüljenek a diákok gondolkodásába és viselkedésébe.

Az összes tevékenység Paszab településen 114 darabszám volt, amelyek egyéni esetkezeléshez kapcsolhatók és 23 fő gyermeket érintett. A prevenciós foglalkozásokkal összesen 82 tanulót ért el. A tantestülettel, óvodai nevelőkkel jó kapcsolatot sikerült kialakítani az elmúlt év során. A gyerekekkel is jó, megfelelő kapcsolatot alakított ki és előfordult, amikor a tanórán is részt vett, óralátogatás néven. Egyre több prevenciós csoportmunkát sikerült beilleszteni az iskolák munkarendjébe, ami nagyban elősegíti a munkát az iskolában.

Az óvodai tevékenység elsődleges tevékenysége a gyerekek megfigyelése csoporthelyzetben. Kiemelt figyelem a hiányzások - igazolások visszaszorítása az óvodások körében. Szülőkkel való konzultáció elsősorban a nevelés gyakorlatában.

Bevont segítőként a feladatok közé tartozik, hogy a lehetőségekhez képest beszélgessen a gyerekekkel, érdeklődjön iskolai életükről, tanulmányaikról, problémás helyzet kialakulását követően segítse őket annak megoldásában, illetve tudomására jutott információkat egyeztesse a családsegítőjével, esetmenedzserével, részt vegyen a velük kapcsolatos megbeszéléseken, esetkonferenciákon, 2024. évben esetkonferencián 5 család esetében vett részt 7 gyermek ügyében.

A veszélyeztető tényezők észlelése a gyermekvédelmi rendszer első lépcsőjén álló személyek és hatóságok (védőnői szolgálat, óvodai és iskolai pedagógusok, gyermekjóléti szolgálat stb.) feladata.

A jelzőrendszer működése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti- és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az ott elhangzott dolgokról feljegyzést készít,
- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket – beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket – és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Tapasztalható, hogy a halmozottan problémás, anyagilag hátrányos helyzetű családok továbbra is benntartottak a gyermekvédelem rendszerében.

Az előző évekhez hasonlóan, 2024 évben is a jelzőrendszer tagjainak jelzései révén kerültek kapcsolatba új esetekkel.

Általánosságban elmondható, hogy a településen élő, halmozottan hátrányos, rossz szociális körülmények, életvezetési problémák miatt veszélyeztetett gyermekek már az előző évek során a látótérbe kerültek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

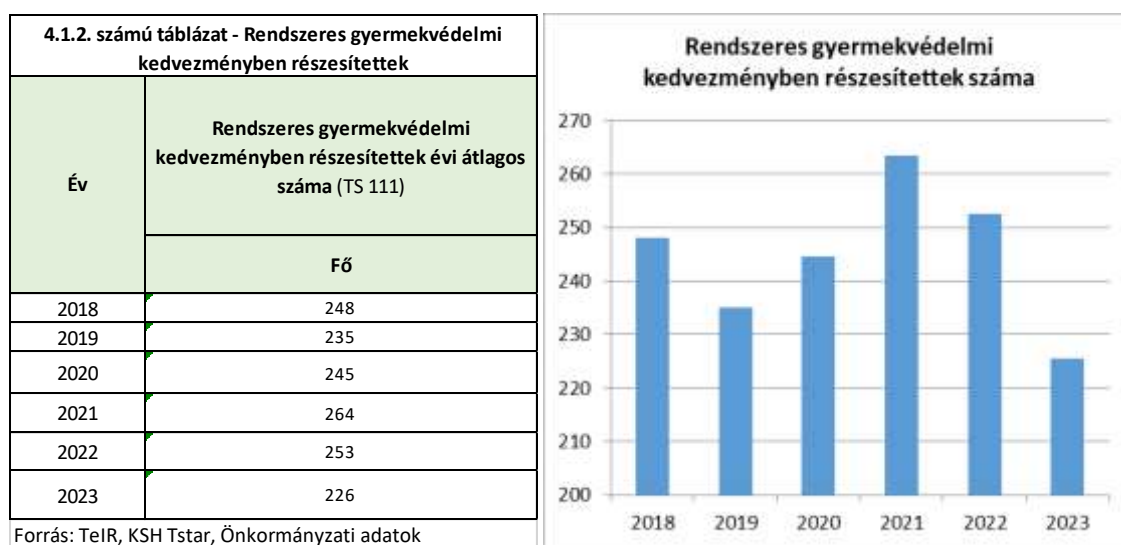
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt. 19.§ (1) bekezdésében meghatározott kedvezmények és természetbeni támogatások igénybevételére. A gyermek

rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy a közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

A településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma magas.

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás formája a természetbeni kedvezményekre jogosító rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. 2006-ig rendszeres gyermekvédelmi támogatásról beszéltünk, mely pénzbeli támogatási forma 2006-ban beépült a családi pótlékba. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogintézménye létrehozásának indoka volt a rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz kötődő egyéb gyermekvédelmi kedvezmények (pl.: ingyenes, ill. kedvezményes étkezés, tankönyvtámogatás, tandíjtámogatás, kollégiumi térítési díj támogatása) igénybevétele lehetőségének további biztosítása a rászoruló gyermekek részére. 2009. október 1. napjától a Legfőbb Ügyészség jelzése nyomán a gyermekvédelmi törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezései kiegészültek azzal, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságra vonatkozó adatok a közoktatási és felsőoktatási intézménynek a gyermeknek, fiatal felnőttnek járó természetbeni ellátások és kedvezmények igénybevétele céljából továbbíthatók. Előfordult ugyanis, hogy a szülő nem jelentette be az oktatási intézménynek gyermeke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, aki emiatt ellátásoktól, kedvezményekektől (pl. ingyenes étkeztetés) esett el.

2013. évben változott a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében fizetett természetbeni támogatás formája.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője határozattal állapítja meg 1 év időtartamra. A törvény értelmében szintén a jegyző nyújtja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődő természetbeni támogatást is.

A gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltételeit a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szabályozza.

„Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény-

19. § (1) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

(1a) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó kiegészítő pénzbeli ellátásra jogosult, ha

a) a gyermek tartására köteles, és

b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan egyéb ellátásban részesül, amely a nyugellátások és egyes más ellátások emeléséről szóló kormányrendelet hatálya alá tartozik.

(2) A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) a szociális vetítési alap összegének a 245%-át, ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) a szociális vetítési alap összegének 225%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

(3)* Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.

(3a)* Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál nem kell figyelembe venni a gondozó családban élő gyermek árvaellátását.

(4)* A (2) bekezdésben meghatározott összeg számításánál – a kérelem benyújtásának időpontjában – közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként (gondozó családként) kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,

c) 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,

d) 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,

e) korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg és a fogyatékos gyermeket,

f) az a)–e) pontokba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.”

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 100 %-ban központosítva finanszírozott ellátás.

Paszab Községben a táblázat adatiból kitűnik, hogy kis mértékben, de csökken a gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma.

Paszab Községben 2024. évben átlagosan 225 gyermek részesült ezen támogatási formában. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása nem jelent konkrét pénzügyi támogatást.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek korcsoporti megoszlása 2024. december 31.

ÖSSZESEN (fő)	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-
205	20	40	110	32	3

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyerekek száma szerint:

Megnevezés	1 gyermek	2 gyermek	3 gyermek	4 vagy 5 gyermek	6 vagy több gyermek	Összesen
Családok száma:	19	25	22	22	11	99
Ebből egyedülálló:	2	4	7	4	2	19

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás megállapításra 2024. évben nem került sor.

Egyszeri tanszertámogatás az önkormányzat részéről az elmúlt évben nem került megállapításra, figyelemmel az önkormányzat pénzügyi, anyagi helyzetére.

Természetbeni támogatás pénzügyi támogatás formájában:

- 2024 augusztus hónapban	220 fő	1.420.500 Ft-os összegben
- 2024 november hónapban	205 fő	1.323.500 Ft-os összegben

Összesen: 425 fő 2.744.000 Ft-os összegben

A kérelmek okai: szociális és anyagi rászorultság. Elutasító határozat nem volt.

(A fenti adatok forrása a 2024. évben a képviselő-testület által elfogadott gyermekvédelmi beszámoló.)

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	9	4	13
2019	9	3	12
2020	8	3	11
2021	7	4	11
2022	4	5	9
2023	3	3	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

További támogatási formák Paszab Községben:

„Rendkívüli települési támogatás:

8. § (1) Az önkormányzat az e rendeletben meghatározottak szerint rendkívüli települési támogatást nyújt,

- a) az átmenetileg létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe került személy vagy család kiadásainak mérséklésére,

- b) időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személy részére a nem várt többlet kiadásai céljára,
- c) kérelmező valamely – elsősorban önhibáján kívüli okra visszavezethetően - kieső jövedelmének részbeni pótlására.
- (2) A rendkívüli települési támogatás megállapításának feltétele, hogy kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem a szociális vetítési alap 300%-át, egyedül élő esetén a 350%-át nem haladja meg és vagyona a család tagjainak nincs.
- (3) Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetnek minősül:
- egy hónapot meghaladó táppénzes állomány miatt jelentős jövedelem kiesés következett be,
 - sérelmére elkövetett anyagi kára keletkezett,
 - rendszeres pénzellátás megszűnését követően ellátatlanná vált,
 - elemi kár miatt a személy vagy család létfenntartása átmenetileg lehetetlenné vagy veszélyeztetetté vált.
- (4) Tartós létfenntartási gondnak és nem várt többletkiadásnak minősül:
- egyik vagy mindkét szülő elvesztése,
 - álláskeresővé válás,
 - nevelésbe vett gyermekkel való kapcsolattartás,
 - adósság miatt kikapcsolt közüzemi szolgáltatás újra üzembe helyezésének költsége,
 - ¹⁴ gyógyászati eszközkiadás mérséklése.
- (5) A támogatás egyszeri összege a (3) bekezdésben foglalt esetekben 5000-Ft, míg a (4) bekezdés esetében 10.000-Ft.”

(forrás: NJT-Paszab Község Önkormányzat képviselő-testületének 12/2021. (VIII.18.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról)

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer:

Paszab Község Önkormányzata folyamatosan részt vesz a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszerben. Ez a támogatás az érettségi előtt álló, felsőoktatási tanulmányokat folytatni akaró („B” típusú pályázat), valamint a már felsőoktatási tanulmányokat kezdő („A” típusú pályázat) fiatalok részére kerül kiírásra. 10 hónapon keresztül részesülnek támogatásban. Az önkormányzati támogatás összege egységesen 5.000 Ft/fő/hó, melyet az felsőoktatási intézmény még ugyanennyivel kiegészít. A támogatást a tanulmányi ösztöndíjjal együtt utalják ki a sikeres pályázónak. A településen a támogatásban részesítettek száma nagy eltérést nem mutat az évek során (5-6 fő). Kevés a felsőoktatási intézménybe továbbtanuló fiatal. Az ösztöndíj bírálata helyi szinten történik, szociális rászorultság alapján az önkormányzat által készített szabályzat figyelembevételével.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkeztetésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkeztetésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkeztetésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	65	89	1	104	0	160
2019	70	93	0	114	0	140
2020	73	99	0	123	0	156
2021	72	98	1	114	0	147
2022	70	100	2	122	0	230
2023	76	109	7	131	0	206

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Paszab Község Önkormányzata által fenntartott, valamint az állami fenntartású intézményekben a gyermekétkeztetés a Mandula Néni Óvodája által üzemeltetett főzőkonyháról biztosított.

A Gyvt. 146. § (1) bekezdése értelmében

„Ha e törvény másként nem rendelkezik, térítési díjat kell fizetni

- a) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért és gyermekek átmeneti gondozásáért,
- b) a gyermekétkeztetésért, és
- c) a fenntartó döntésétől függően a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosított utógondozói ellátásért, valamint az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gyermekének átmeneti gondozásáért.”

A Gyvt.21/B. § szabályozza az intézményi gyermekétkeztetés szabályait.

„Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani*—

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- ad)* olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- da) nevelésbe vették, vagy
- db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Szünidei gyermekétkeztetés:

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi

kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet szabályozza a szünidei gyermekétkeztetés szabályait.

„13/A. § (1) A szünidei gyermekétkeztetés keretében a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban együtt: települési önkormányzat) a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható.

(2) A szünidei gyermekétkeztetés során, ha az étel helyben történő elfogyasztását a gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége vagy egyéb ok akadályozza, a részére biztosított étel elvitelét a szülője, más törvényes képviselője vagy a szülő, más törvényes képviselő által megbízott személy számára lehetővé kell tenni. Ha erre nem kerül sor, akkor az étel másik, a Gyvt. 21/C. §-ában foglaltaknak megfelelő gyermek számára átadható helyben történő elfogyasztásra vagy elvitel formájában.

(3) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést

a) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon (a továbbiakban együtt: évközi szünet), és

b) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon (a továbbiakban együtt: nyári szünet)

szervezi meg.

(4) A szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időszaka a gyermek más településen történő táborozása vagy más okból való akadályoztatása esetén az adott gyermek tekintetében a (3) bekezdésében meghatározott időtartamnál rövidebb is lehet.

(5) A szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódóan a települési önkormányzat szabadidős programot biztosíthat a gyermekek számára, különösen a nyári szünet időtartama alatt.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Paszab Községben nincs tudomásunk magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekről.

f, állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs adat erre vonatkozóan.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

a) védőnői ellátás jellemzői

2023. július 1-jével az önkormányzatoktól átvette az állam a védőnői ellátást, a szakmai irányítást az Országos Kórházi Főigazgatóság látja el. Az önkormányzatok a védőnői feladatellátáshoz szükséges ingó- és ingatlanvagyonot ingyenesen átadták, így a védőnői ellátás továbbra is helyben tud megvalósulni. Nem változott a körzet sem, így a korábban gondozottak is a megszokott védőnőhöz tudnak fordulni.

A településen 1 védőnői körzet működik. 1 védőnő látja el a településen a területi védőnői, valamint iskola védőnői feladatokat.

A védőnői tevékenység helyszínei: a Tanácsadóban önálló fogadóóra, illetve Várandós és Csecsemő Tanácsadás keretein belül; a család otthonában családlátogatások során; nevelésioktatási intézményekben történő tisztasági vizsgálatok és egészségnevelés alkalmával; valamint közösségi programokra alkalmas helyszíneken. Gyermekvédelmi feladataik közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése, betegségek kialakulásának megelőzése, az egészségromlás minél korábbi észlelése, és a gyermek mihamarabbi szakemberhez való jutásának elősegítése, kezelések, terápiák nyomon követése. Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszervi-, mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrzik.

Az egészségügyi prevenciós tevékenységük egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadásról tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténtének követése.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	1	102	102,00
2019	1	98	98,00
2020	1	96	96,00
2021	1	89	89,00
2022	1	78	78,00
2023	n.a.	69	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnők a várandós anyák és kisgyermek gondozásával foglalkoznak. E mellett látják el az iskola és óvoda védőnői feladatokat. A 0-3 év közötti gyermek ellátásán kívül ellátják még a terhesek, a 3-7 éves és 7-16 éves korúak gondozását is. Ezt mutatja az egy védőnőre jutó gyermekek száma a településen. Ez a szám kismértékű csökkenést mutat a vizsgált években, ami mutatja, hogy a születések száma jelentős mértékben nem csökkent.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői

Gyermekorvos helyi szinten havonta 1-szer rendel, de csecsemő és gyermekgyógyászati rendelés elérhető a településtől 10 km-re lévő Ibrány-Nagyhalászi Járóbeteg Szakellátó Központban. A járási központban, Ibrányban elérhető a gyermekorvosi rendelés.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A helyi oktatási intézményekbe járó, fejlesztésre szoruló gyermek részére fejlesztő pedagógus igénybevételére időszakos jelleggel van lehetőség, melyet az intézmény határoz meg.

d, gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény rendelkezései szerint 2016. január 1-jével a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között.

A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre került a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása. A gyermekjóléti és családsegítő ellátási feladatokat a települési önkormányzat társulás formájában működteti, melynek központja Gávavencsellőn van.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátását a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, azok végrehajtási rendeletei, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai irányelvek, módszertani útmutatók, protokollok határozzák meg.

A településen 2021. évtől a Baptista Szeretetszolgálat Jelenlét Pontot üzemeltet a település szegregációval veszélyeztetett részén, a Dózsa György út 13. alatt. Ez a hely egy közösségi ház funkcióját is ellátja, ahol a napi segítségnyújtáson, ügyintézésen kívül a gyermekek és felnőttek számára programokat biztosítanak. A színes programok mellett az önálló életvitelhez szükséges hasznos tudásátadást, a hiányzó szolgáltatások biztosítását is fontosnak tartják. A Jelenlét Pontra naponta 8-10 fő érkezik segítségért, emellett szakemberek által tartott tanácsadásaink felé is bizalommal fordulnak a helyi lakosok. A többgenerációs családok együttélése, foglalkoztatók hiánya és a korai gyermekvállalás jelentik a legnagyobb problémát a településen. Az iskola utáni foglalkozásaikat is rendszeresen látogatják a gyerekek. A tanoda jellegű szolgáltatás elindítását már nagyon várták az itt élő gyermekek, ez a legnagyobb létszámban látogatott a programuk. A gyermekek szívesen vettek részt az iskolaszünetekben megrendezett táborainkban, a közös kirándulásokon, szabadtéri programokon. Népszerű a családi kert programjuk, melynek hatására közel 40 család műveli a földjét.

e, gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A családban nevelkedő, 20 hetestől 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása a vizsgált időszakban a településen nem volt megoldott, mivel nem működött bölcsőde.

A térségi településekre vitték az ilyen korú gyermekeket bölcsődei intézménybe. Azonban a települési önkormányzat sikeres pályázata által 2019. július 1-től a községben megépült a bölcsődei feladatokat ellátó intézmény, a Paszabi Mese kert Bölcsőde, amely 24 férőhelyen látja el a feladatokat.

A bölcsődei ellátás keretében a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell megvalósítani.

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	24	12
2020	24	17
2021	24	23
2022	24	21
2023	24	20
2024	24	24

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A bölcsődében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban nevelkedő, 3 éven aluli gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, nevelését, gondozását, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételét elősegítő programban, képzésben való részvételük, igazolt betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az intézménybe folyamatos a beiratkozás, az évek során egyre növekedett az érdeklődők száma. Az év közben érkezőket a szabad kapacitás erejéig tudják felvenni.

A táblázat adataiból látható, hogy a bölcsőde a maximális kihasználtságra törekszik. A bölcsőde nyitásától kezdődően folyamatos létszámnövekedés látható, ami mutatja, hogy igény van a bölcsődei ellátásra. A helyi gyermekeken túl fogadnak azokról a környékbeli településeiről is gyermekeket, amelyekkel megállapodás készült. Az 1997 évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról meghatározza a jelzőrendszer tagjait, kötelező együttműködésüket, és feladataikat.

A bölcsőde az észlelő és jelző rendszer része, és részt vesz a gyermekjóléti szolgálat észlelő és jelzőrendszeri megbeszélésein. A bölcsődénkre járó gyermekeket érintő esetmegbeszéléseken több alkalommal is részt vett a bölcsődevezető. A gyermekvédelmi törvényben előírt jelzőrendszer megfelelő működése érdekében, jelzőrendszeri tagként a védőnővel és a Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal állandó kapcsolatban állnak.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődéi férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődéi férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődéi férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődéi férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	24	21
2021	0	0	0	0	0	0	24	22
2022	0	0	0	0	0	0	24	17
2023	0	0	0	0	0	0	24	22
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

Munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde nem működik a településen.

f, gyerekvédelem

A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás által fenntartott és működtetett Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatával biztosítja.

A Gyermekjóléti Szolgálattal rendszeres kapcsolatot tart fenn az önkormányzat, amely vonatkozik a jelzőrendszer tagjaira is. Az alapellátás feltétele a család együttműködési szándéka. Amennyiben a szülő vagy gyermek nem tanúsít együttműködést, a családgondozó alapvető feladata a család motivációjának felkeltése a probléma megoldása iránt. Amennyiben ez nem vezet eredményre és a gyermek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a családgondozó javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére.

A településen élő gyermekek veszélyeztetettségének legfőbb okai anyagi eredetűek, amely elsősorban a szülők munkalehetőségének hiányából, kilátástalannak megítélt helyzetükből adódnak, melyet önerőből nem képesek megoldani, és ez többnyire a túlzott alkoholfogyasztásban nyilvánul meg.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

- Tájékoztatás, információnyújtás
- Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
- Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
- Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.
- Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- Munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékosággal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybetegek, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
- Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszeri tagok nem azonos súllyal, gyakorisággal és mélységben vesznek részt a családok életében, így míg a személyes szolgáltatást nyújtó intézmények, hivatalok, védőnők, gyermekorvosok és pedagógusok a gyermek mindennapjainak részét képezik, a pártfogó felügyelő már csak bűnelkövetői múlttal rendelkező gyermek életébe lép be, az ügyészség, bíróság pedig még ritkábban, inkább csak áttételesen értesülhetnek gyermek veszélyeztetettségéről.

A Szolgálat elsődleges szakmai célja, hogy a szociális és gyermekvédelmi segítséget, vagy támogatást igénylő személyek, családok és gyermekek helyzetének pozitív irányú megváltoztatása érdekében létrejövő észlelő- és jelzőrendszer szereplőivel érdemi és hatékony együttműködést tudjon kialakítani és működtetni. A jelzési vagy együttműködési kötelezettség elmulasztása esetén fegyelmi felelősségre vonásra is sor kerülhet.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen sem anyaoththon, sem családok átmeneti otthona, illetve egyéb krízishelyzetben lévőket segítő egyéb ellátási forma nincs. A rászorultak a rendkívüli települési támogatásban részesülhetnek.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

Az egészséges életmódra nevelés a köznevelési intézményekben jelen van, ez elkezdődik már az óvodában. Sport tevékenységre az iskola keretek között lehetőség nyílik, a szabadidős és szünidei programokat a köznevelési intézmény, az egyházak pályázati források igénybevételével valósítják meg. (pl. nyári táborok szervezése) Az iskolai programokba beépül az egészséges táplálkozásra nevelés is, hiszen minden évben egészségnapot szerveznek. 2018. évben az általános iskola udvarán kondipark létesült. A gyermekek számára fontos a sportolási lehetőség. Viszont a településen egy sportpálya van, amely az iskolaudvaron található, továbbá megépült a Bessenyei telepen egy 40x20 m-es rekortán focipálya is.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A települési önkormányzat a közétkeztetést a községben működő Mandula Néni Óvodája intézményben működő konyha működésével oldja meg. Az intézményi gyermekétkeztetés kifejtésre került a 4.1 pont d.) részében.

A Gyvt. 2016. január 1. napjától hatályos módosításával önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés.

Az új szabályok szerint a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (továbbiakban: rászoruló gyermekek) részére ingyenesen biztosítja.

A szünidei étkeztetésről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti települési önkormányzatnak kell gondoskodnia. A gyermek alatt a Gyvt. szerinti gyermek fogalom értendő, így a Ptk. 2:10. § (1) bekezdés szerinti kiskorúak számára kell a szolgáltatást megszervezni. Ennek megfelelően az önkormányzatnak bölcsődés kortól, azaz a gyermek 5 hónapos korától házasságkötéséig, de legfeljebb 18. életévének betöltéséig kell a gyermekek szünidei étkeztetéséről gondoskodni.

A szünidei étkeztetés keretében tehát függetlenül attól, hogy a gyermek intézményi jogviszonnyal rendelkezik-e, a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani szükséges az alábbiak szerint:

- a.) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli, tavaszi szünet, valamint ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon;
- b.) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

A települési támogatásokról a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 12/2021.(VIII.18.) önkormányzati rendelet 16/A.§-a szabályozza az egyszeri tanszertámogatás feltételeit.

16/A. § (1) Az egyszeri tanszertámogatásban részesülhet hivatalból az óvodai nevelésben részesülő gyermek, valamint a nappali tagozatos tanulmányait alapfokú, középfokú, vagy felsőfokú oktatási intézményben alapképzésben tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév szeptember elsején fennáll.

(2) Az egyszeri tanszertámogatásban részesülhet kérelemre az óvodai nevelésben részesülő gyermek, valamint a nappali tagozaton tanuló alapfokú, középfokú, felsőfokú oktatási intézményben alapképzésben tanuló, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelmének összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 600%-át nem haladja meg.

(3) Az egyszeri tanszertámogatás iránti kérelmet az 5. melléklet szerinti formanyomtatványon minden év szeptember 1 és szeptember 30. napja között lehet benyújtani. A kérelem benyújtására biztosított határidő elmulasztása jogvesztő. 2021-ben a kérelmeket 2021. szeptember 6 és szeptember 20. között lehet benyújtani.

(4) A kérelemhez mellékelni kell az óvodai nevelési igazolást, a köznevelési intézmény által kiállított iskolai nevelési, valamint a jövedelem nyilatkozatban szereplő jövedelem típusának megfelelő igazolást.

(5) A támogatás összege

- a) óvodai nevelésben résztvevő gyermek esetén 5.000 Forint/fő,
- b) alapfokú oktatási intézményben tanuló esetén 5.000.- Ft/tanuló,
- b) középfokú oktatási intézményben tanuló esetén 10.000.- Ft/tanuló,
- c) felsőfokú oktatási intézményben tanuló esetén 20.000.- Ft/tanuló.

(6) A támogatás összege készpénzben kerül megállapításra, melyet a Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal Paszabi Kirendeltsége kérelmező részére házipénztárból fizet ki.

A Képviselő-testület tárgyév augusztus 31-ig dönt arról, hogy pénzügyi anyagi helyzetének függvényében tárgyévben az egyszeri tanszertámogatást az (1)-(2) bekezdés szerinti jogosultak részére biztosítja.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Hátrányos megkülönböztetés nincs az intézményekben. Közös programok kerülnek megszervezésre az eltérő kultúrájú gyermekek között. Egy közösséget alkotnak. Óvodai nevelési programban szerepel a nemzetiségi nevelés.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs tudomásunk sértő tevékenységről.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül,

Nincs adat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Paszab Község Önkormányzata fenntartásában egy óvodai intézmény működik. A paszabi Mandula Néni Óvodája 2016-ig két csoporttal működött, 50 fő férőhellyel. Majd 2016. évben pályázati forrásból további egy csoportszoba és kiszolgáló helyiségei kerültek hozzáépítésre, így 2016. évtől 3 csoporttal működik. Férőhely: 75 fő. Ez az épület a felújítás és bővítés által a kor követelményeinek megfelelő állapotú és modern eszközrendszerrel rendelkező intézmény lett, mely nagyban segíti az óvodai nevelés tevékenységét.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodai gyermekvédelmi munka fő feladatát a megelőzés, a segítségnyújtás képezi, a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való speciális foglalkozás. Az óvoda pedagógiai programjában kiemelten foglalkozik a család funkcióinak megerősítésével, a veszélyeztetettség okainak feltárásával és azok megelőzésével.

A községben működő Mandula Néni Óvodája Pedagógiai Programja szellemében, alapelvei szerint végzik a mindennapi munkájukat, vagyis szem előtt tartják a gyermeki személyiséget, valamint jogait, szeretettel, megbecsüléssel, elfogadással fordulnak feléjük, biztosítják számukra az egyenlő bánásmód elvét és érvényesítik érdekeiket.

Az Alapító okiratukban meghatározott alapfeladataik:

- Óvodai nevelés.
- Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai integrációs fejlesztőprogram szerinti nevelése és képesség-kibontakozása.
- A gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatok.
- Intézményi étkeztetés.
- A többi gyermekekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	6	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	75	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 órától 18 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	14	
Személyi feltételek		Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	7	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	7	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	2	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

Az óvodai alkalmazottak létszámát a törvényi előírásoknak megfelelően alakította ki a fenntartó. Az óvoda heti rendszerességgel tart kapcsolatot a védőnővel, a civil szervezetekkel, a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.

Az óvoda a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítéséhez fejlesztési programmal rendelkezik.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	65	57	87,69
2019	71	37	52,11
2020	72	28	38,89
2021	72	35	48,61
2022	70	31	44,29
2023	76	32	42,11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nevelési programban foglaltak szerint:

„Nevelési értékeink:

Az óvodai nevelés elve feltételezi a közösséget, a szereteten alapuló társas kapcsolatot. A helyi szokásokat, a hagyományokat, fokozatosan és tudatosan építjük be a tevékenységekbe, játékba, az ünnepek előtti készülődésekbe, és ezzel is gazdagítjuk a gyermekek érzelmi életét.

Az óvodapedagógusnak meg kell látnia, fel kell fedeznie azokat az értékeket, amelyek a reá bízott gyermekek fejlődésében tartósan értékessé és a gyermekek magatartásának irányítójává válhatnak. Ezek az értékek a következők:

- Az egészség,
- A szeretet
- A tisztelet
- A humanisztikus értékek
- A munka
- A tudás
- Anyanyelvi kultúránk ápolása
- Az esztétikai értékek
- Az erkölcsi értékek (az én tisztelete, nyitottság, őszinteség, szeretet, udvariasság, felelősségtudat, család tisztelete, szeretete)
- Kulturális értékek (a szülőföld, az otthon tisztelete, a természetes környezet védelme, szeretete)
- Pedagógiai érték (mozgás, egészséges életmódra nevelés, környezettudatos nevelés).

Legfőképpen azokat az értékeket kell előnyben részesítenie, amelyek alkalmassá teszik a gyermeket arra, hogy életét majdan alkotó módon vezethesse. Az alkotó életvezetés értékeinek beépülése azért oly fontos, mert mind a társadalom számára, mind pedig az egyén számára hasznossá válik, hiszen a gyermek boldogulása mindkettő, a saját és a társadalom megelégedésére is szolgál...

....A hátrányos helyzetű gyermekek iskolai eredményességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éve meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskor-ban az agyi érési folyamatok lezárulásáig- megterhelés nélkül- rendkívül hatékonyan fejleszthetőek. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat.

A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt.

Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások- szakszerű, a gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket.”

A hátrányos és a halmozottan hátrányos gyermekek szüleivel folyamatos a kapcsolattartás. Mivel az óvodapedagógusok rendszeresen látogatják a családokat, informáltságuk naprakész. A gyermekvédelmi jelzőrendszer nagyon jól működik óvodában, dolgozóink ismerik a folyamatot, s mindent megtettek azért, hogy a problémás gyermekek helyzete minél hamarabb megoldódjon. Sajnos az elmúlt évek tapasztalatai alapján az állapítható meg, hogy egyre több családnak rendezetlen az élete, egyre több gyermek szorult segítségre. A településen a védőnővel való kapcsolatuk jól működik. A gyermekek védelmével kapcsolatos feladatokat minden esetben eredményesen oldották meg. A prevenció munkája nemcsak a gyermekvédelmi felelős, hanem mindenkinek a feladata. Céljuk a gyermekek minél egészségesebb, kiegyensúlyozottabb családban történő felnevelésének segítése. Ennek érdekében minden óvónő igyekszik minél alaposabban megismerni a csoportjába járó gyerekek szüleit, bizalmi légkört alakít ki velük, szükség esetén tanáccsal látja el őket gyermekük nevelésével kapcsolatban. Szükség esetén együttműködnek a Nevelési Tanácsadóval, a Szakértői Bizottságokkal, a Családsegítő Gyermekjóléti Szolgálattal, a Gyámhatósággal és a Védőnői hálózattal.

Az intézmény folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket, hogy ezek által minél színvonalasabb nevelési munkát tudjanak megvalósítani.

A pályázatok által az elmúlt években az alábbi fejlesztések valósultak meg a nevelési munka színvonalának emelése érdekében:

- A Tesco „Ön Választ Mi segítünk” pályázati programja: Mezítlábas ösvény, gyógynövénykert létrehozása
- Mol Zöld pályázatán Erdei óvoda került létrehozására
- Tesco „Ön választ mi segítünk „programja: egészség és sport nap megvalósítása
- A nap gyermekei DM pályázaton az óvoda a gyermekek számára jutalom naptejet kapott ajándékba.
- 2025. évben Mozgáskotta kerül beszerzésre szintén pályázati forrásból.

A mozgásfejlesztő eszközök kiemelten fontos szerepet töltenek be az óvodai nevelésben, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek esetében. Ezek az eszközök – mint például a **Mozgáskotta** – segítenek a mozgáskoordináció, a figyelem, a térbeli tájékozódás és a szociális készségek fejlesztésében. A **Mozgáskotta** egy vizuális-módszertani eszköz, amely játékos formában vezeti be a gyerekeket a mozgás világába színek, formák és irányok segítségével. A hátrányos helyzetű gyermekek számára különösen előnyös, mert a játékoságon keresztül motivál, csökkenti a lemaradásukat, és erősíti az önbizalmukat. Ezek az eszközök segítenek a különböző nehézségekkel élő gyermekek lecsendesedését, strukturált mozgásos tevékenységekbe való bevonását, miközben az önszabályozásuk, szociális készségeik és kommunikációs képességeik is fejlődnek.

A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az általános iskolát a KLIK Intézményfenntartó Központ működteti.

Az iskola tárgyi feltételei mind bűtorzatban, mind oktatási eszközökben optimálisak. 4 tanterem interaktív táblával van ellátva, melyet a pedagógusok rendszeresen használnak. Szaktantermek –

tornaterem, számítástechnika terem – biztosítják a zavartalan, szakszerű tanítást. Minden szükséges szakkönyv, lexikon, kötelező és ajánlott olvasmány a tanulók rendelkezésére áll.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	116	92	84,40
2019	114	33	29,73
2020	123	40	34,48
2021	114	44	38,60
2022	122	53	43,44
2023	131	54	41,22

A táblázatból látható, hogy az általános iskolai tanulói létszám 2022 évtől növekedést mutat a korábbi évekhez viszonyítva. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma szintén növekedést mutat.

Az általános iskolában összesen 8 osztály működik: 4 alsó tagozatos és 4 felső tagozatos osztály. A vizsgált időszakban nem működött gyógypedagógiai osztály. Az intézményben munkaterv készül minden tanévre, mely tartalmazza havi lebontásban a program végrehajtásához kapcsolódó feladatokat, a programban megvalósuló tevékenységeket. Fontos eleme a programnak a szülőkkel való kapcsolattartás erősítése, a tanulmányi eredmények javítása, a tanulók képességeinek fejlődése. Fontos más, a tanulást támogató programok beépítése, mint pl. az Útravaló program. Minden évben sikerrel pályáznak az Útravaló ösztöndíj programra, melynek segítségével a hetedik és nyolcadik osztályos diákjaik – tanórákon kívüli – tantárgyi fejlesztésben vehetnek részt.

Az iskola törekszik arra, hogy tanulmányaikat folytassák a nyolcadikos diákok, azonban egyéb tényezők (pl. szülői háttér, képességek hiánya, korai családalapítás) miatt ez a végzősök egy részének nem sikerül.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

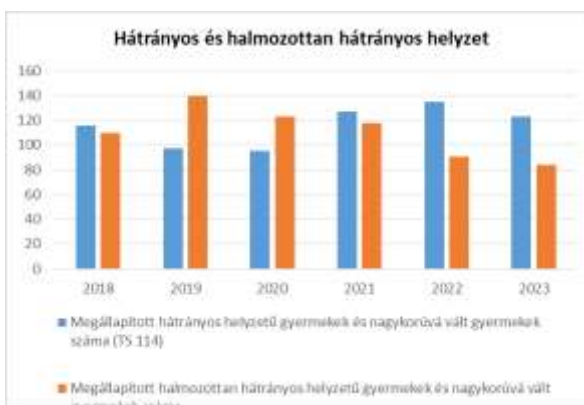
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen nem működik középszintű oktatást végző intézmény.

A településen magas a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, melyet az alábbi táblázat mutat.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	116	110
2019	97	140
2020	95	123
2021	127	118
2022	135	91
2023	123	84

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményének az elődje az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános és Művészeti Iskola, Komplex Pedagógiai Szakszolgálat volt. A 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről 3.§ (1) bekezdése értelmében, 2013. 09. 01-től a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményévé vált. 2016. 09.01-től a Nyíregyházi Tankerületi Központ-hoz tartozik. 2017.01.01-től fenntartó és működtető is egyben.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményének ellátási körzete az Ibrányi Járás területén működő 8 település: Balsa, Buj, Gávavencsellő, Ibrány, Nagyhalász, Paszab, Tiszabercel, Tiszatelek – óvodái, iskolái, középiskolái.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	104	3	75	1	65	0	0	22
2019	98	3	75	1	71	0	0	24
2020	96	3	75	1	72	0	0	24
2021	89	3	75	1	72	0	0	24
2022	78	3	75	1	70	0	0	23
2023	69	3	75	1	76	0	0	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	0	8	1	15	-
2015/2016	0	8	1	14	0,85%
2016/2017	0	8	1	13	1,79%
2017/2018	0	8	1	14	1,89%
2018/2019	0	8	1	14	2,75%
2019/2020	0	8	1	15	1,80%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	17
2015/2016	16
2016/2017	12
2017/2018	10
2018/2019	14
2019/2020	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Jogellenes elkülönítés (szegregáció), leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

Az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat. Paszabon az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Paszab Községben egy oktatási intézmény működik. Ennek következtében nincs eltérés.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szüniidei étkeztetésben részeseülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	164
2019	n.a.	n.a.	n.a.	143
2020	n.a.	n.a.	n.a.	186
2021	n.a.	n.a.	n.a.	186
2022	n.a.	n.a.	n.a.	235
2023	n.a.	n.a.	n.a.	231

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Az intézmény pedagógusai az osztályközösségek alakítása, az egyes diákok személyiségfejlesztése során személyes példamutatással, tudatos neveléssel arra törekcsenek, hogy a tanulókat ne érje közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás.

Az egyenlő bánásmód alapvető, a pedagógus egyformán viszonyul valamennyi tanítványához.

Az esélyegyenlőség biztosítása azt kívánja meg, hogy a pedagógusok felismerjék ki az, aki valamilyen oknál fogva hátrányosabb helyzetű, és ezt a hátrányt, pedagógusként hogyan lehet kiküszöbölni.

Pedagógiai munkájukon belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják az esélyteremtés és gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- Felzárkóztató foglalkozások,
- Tehetséggondozó foglalkozások,
- Indulási hátrányok csökkentése,
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása tanórán és azon kívül,
- Különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazása (projekt, témahét, moduláris oktatás),
- A tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- Kulcskompetenciák megalapozása,
- Digitális technikák széles körű alkalmazása,
- Fejlesztő és rehabilitációs foglalkozások (SNI, BTMN tanulók esetében),
- Képesség kibontakoztató, iskolai integrációs program (IPR) működtetése a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára,
- Pályaválasztás segítése,
- Személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- Egészségvédő és mentálhigiéniai programok szervezése,
- Családi életre történő nevelés,
- Napközis foglalkozások,
- Egésznapi iskola,
- Szakköri, sportközi lehetőségek közül történő szabad választás lehetőségeinek biztosítása,
- Versenyekre felkészítés,
- Egészségügyi szűrővizsgálatok,
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- Szülőkkel való együttműködés,
- Fogadóórák biztosítása
- Szülői értekezletek,
- Az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése,
- Tájékoztató a pedagógiai szakszolgálat, a családsegítő - és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- Veszélyeztetettség észlelése, jelzése,

A hátrányos helyzetű tanulókat a középiskolára való felkészítésben is segítik. A számukra kiírt pályázatokban aktívan részt vesznek. (pl. Útravaló ösztöndíjprogram, Arany János Ösztöndíjprogram)

A helyi általános iskola Swot analízise:

SWOT ANALÍZIS	
<p style="text-align: center;">ERŐSSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kreatív, innovatív, összetartó tantestület - Nyitottság, empátia - KAP, LEGO módszer alkalmazása - Hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás <ul style="list-style-type: none"> - Tanítsunk Magyarorszáért programban való részvétel 	<p style="text-align: center;">GYENGESÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az óraadó, áttanító pedagógusok száma magas - Kevés a jó képességű, tehetséges tanuló - Idegen nyelv (német) oktatása nem szakos helyettesítéssel van megoldva - Partnerkapcsolatok lazulása a pandémiás helyzet miatt
<p style="text-align: center;">VESZÉLYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Magas az igazolt és az igazolatlan hiányzás száma - A digitális tanrend alatt a hátrányos helyzetből adódó lemaradás (szülők alul iskolázottsága, támogatói környezet hiánya) - Nőtt a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma - Jobb képességű tanulókat körzeten kívüli (egyházi) iskolába iratták be <ul style="list-style-type: none"> - A tanulók év közbeni vándorlása 	<p style="text-align: center;">LEHETŐSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Új, hatékony módszerek további eredményes alkalmazása - Az intézmény javuló digitális felszereltsége - Művészeti oktatás bővülése - Pályázatokban, projektekben való részvétel

Tehetséggondozás, felzárkóztatás, egyéni fejlesztés

Tehetséggondozás

- Tehetséggondozó foglalkozások voltak szervezve LEGO robotikából, természetismeretből és természettudományból, szakköri foglalkozás keretében. Robotikán az 5.-6. osztályosok megismerkedhettek a tanuló az új robotokkal, Lego Spike Prime-mal, tovább mélyíthették scratch alapú programozási ismereteiket.

Felzárkóztatás

- Matematikából, földrajzból felzárkóztató foglalkozásokon vehettek részt a tanulók.
- Bevezettük 2019-es tanévtől a Komplex Alprogramot (KAP), 2-6. évfolyamokon. Tanítási órák 40%-a DFHT, KIP valamint KAP-os óra, az interaktív eszköz (IKT) használata pedig 60%-os volt.
- Fejlesztő foglalkozások BTMN, tanulási nehézséggel küzdő tanulók számára.
- Tanórákon kompetencia mérés eredményeinek fejlesztésére képességfejlesztő feladatok gyakorlása.
- A pályorientáció erősítését szolgálja, hogy a 7. és 8. osztály tanulói részesei a Tanítsunk Magyarorszáért programnak, ahol heti egy alkalommal mentorok foglalkoznak velük, segítik a pályaválasztásban diákjainkat.
- A művészeti oktatás sikeresen zajlott ebben a tanévben is. Egyre több tanuló jelentkezik furulya, citera, tánc és kézműves foglalkozásra. Valamennyi programunk az iskolai oktatást, nevelést erősítette, segítette. Iskolai oktató- nevelő munkánk alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele. Iskolánk minden tanuló számára biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget. Utazó gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus és gyógytestnevelő segíti a fejlesztésüket.

Táborozási lehetőségek:

EFOP-1.2.12-17-2017-00006 azonosítószámú, A Tábor összeköt – Erzsébet Táborok elnevezésű európai uniós projektnek köszönhetően a felső tagozatos tanulóink 4 napot tölthettek el az elmúlt

években a Balatonnál, ahol hátránykompenzáló, esélyteremtő, a digitális kompetenciát fejlesztő és szórakoztatóan edukáló foglalkozásokon vettek részt.

A Napközis Erzsébet-táborok idén már nem kerültek megrendezésre állami forrás hiányában.

Az alábbi külső szervezetekkel szoros a kapcsolat tartás:

- Pedagógiai Szakszolgálat
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Ibrányi Rendőrőrs, Iskolarendőr

Helyi partnereink:

- Védőnői Szolgálat
- Iskolaorvos
- Paszab Község Önkormányzata
- Paszab Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata
- Református Egyház
- Akácvirág Nyugdíjas Egyesület

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a HH és HHH gyermekek létszáma	Fejlesztő programok megvalósítása az intézményekben, iskolán kívüli segítő programokban való részvétel, illetve annak növelése, középiskolába való továbbtanulási arány javítása
A fejlesztést és segítő programokat támogató eszközök hiánya	Az óvodában és általános iskolában eszközök beszerzése, pedagógus továbbképzési programokon való részvétele a minőségi pedagógiai munka végzéséhez
Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
Hozzájárulás a családon belüli konfliktusok minimálisra csökkentéséhez	Munkanélküliség kezelése, piacképes képzést biztosító programokban való részvétel
Fejlesztő eszközök hiánya az óvodában	óvoda udvaron található játékok korszerűsítése, megújítása, bővítése
Kevés a gyermekek részére a szabadidős tevékenység	A településen a szabadidős tevékenységek bővítése oktatási-nevelési intézményekkel együttműködve

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel is bíró munkatárssal.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal szemben.

A Települési Esélyegyenlőségi Program – mint minden más fejlesztési program – két úton is szolgálhatja az egyenlőséget: közvetlen, célzott, a nők és férfiak egyenlőségének előmozdítását szolgáló eszközökkel, és általánosságban, mindenre kiterjedően, „horizontálisan”: a folyamatokban mindenütt a nők és a férfiak eltérő helyzetét és szükségleteit feltáró, ezekhez igazodó tervezés és tevékenység révén.

A nemek egyenlőségének elemzését, vizsgálatát az is nehezítik, hogy a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, stb. – sem kéri kellő részletességgel ezen adatokat. Azonban a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A községben található foglalkoztatók közül az önkormányzat intézményeiben vizsgálható az alkalmazott nők aránya. A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva.

A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

Helyi szinten, az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatási programokban alkalmazottak tekintetében is alacsonyabb számú a női foglalkoztatott, hiszen a meghatározott feladatokat nem minden esetben végezhetik nők. Azonban ez alól kivétel az idős gondozási feladatai (főzés, takarítás, ebédkihordás, gyógyszerírás), melyre 100 %-osan nők állnak alkalmazásban.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Unió irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Európai Unió Bizottsága által megalkotott 2020-2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia által megfogalmazott célkitűzések és intézkedések azt szolgálják, hogy Európa 2025-g jelentős előrelépést tegyen a nemek közötti egyenlőség megvalósulása felé. A cél, hogy egy olyan európai társadalom alakuljon ki, ahol a nők és a férfiak – sokféleségük ellenére – valamennyien szabadon választhatják meg életútjukat, egyenlő esélyt kapjanak a boldogulásukhoz.

A stratégia elsődleges célja, hogy megszűnjön a nemi alapú erőszak, visszaszoruljanak a nem sztereotípiák, eltűnjön a nők és férfiak közötti munkaerőpiaci szakadék, a különböző gazdasági ágazatokban mindkét nem azonos arányban képviseltesse magát, egyenlőséget élvezzen a bérek és a nyugdíjak terén, a gondozási feladatok mindkét nem képviselőre egyenlő mértékben háruljanak.

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság stb. területén.

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője a bölcsődei, óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	12,58	7,36	9,97%
2019	12,47	7,64	10,06%
2020	18,4	13,99	16,20%
2021	17	16,11	16,56%
2022	17,71	15,57	16,64%
2023	10,76	16,09	13,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Országgyűlés Hivatala képviselői információs Szolgálat oldalán a „Nők a munkaerőpiacon” 2017. évi tanulmány szerint a nők és a férfiak közti egyenlőség az EU alapértéke.

- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) jelentése (Women at Work Trends, 2016) szerint a nők oktatási rendszerben való nagyobb arányú részvétele nem konvertálódott át a munkaerő-piaci pozíciójuk javulásába. (A nők nagyobb számban vesznek részt a felsőoktatásban és a képzéseken, és emellett bizonyos szakmacsoportokban (oktatás, egészségügy, segítő szakmák) felülreprezentáltak, horizontális szegregáció érvényesül).
- A Világgazdasági Fórum nemek közti rést mérő indexe (global gender gap) szerint Magyarország 2016-ban a 101., 2006-ban az 55. helyen állt (144, ill. 115 ország között).

- A női foglalkoztatás előnyeinek leggyakrabban az empátiát, a rugalmasságot, a kompromisszum és alkalmazkodó készséget tartják.
- A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2011-2020) kereteiben célul tűzték a munka és magánélet összehangolásának támogatását és a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentését a döntéshozatalban.
- A bérszakadékot befolyásolja a nemek által üzött foglalkozások különbözősége, a munkáltatók női karrierépítéshez és a családi kötelezettségekhez való viszonyulása, az átláthatóság és a közvetlen hátrányos megkülönböztetés.
- Magyarországon 2015-ben közel 10%-kal volt alacsonyabb az 55 év feletti nők foglalkoztatottsága, mint az EU-ban. (37,7% versus 46,9%)
- A vállalkozói kedv és a női vállalkozók száma jelentősen alacsonyabb, mint a férfiaké.

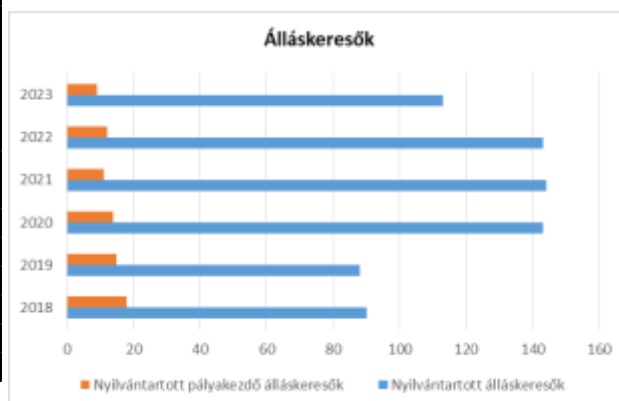
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	53,33	33,33
2019	52,27	34,78
2020	55,94	40
2021	75	47,22
2022	71,33	45,1
2023	46,9	67,92

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	90	18
2019	88	15
2020	143	14
2021	144	11
2022	143	12
2023	113	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti (nehéz fizikai munka: pl. kőműves...). A nők fizikai erejükénél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegükénél fogva jellemzően pl. a szövő, kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség már önmagában is olyan tényező, mely rontja az egyén munkavállalási esélyeit. Ha ehhez még hozzáadódik az is, hogy az alacsony iskolai végzettségű személy a „gyengébb” nemhez tartozik, elhelyezkedési lehetőségei tovább csökkenhetnek.

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot és az indított képzéseken, programokban vesznek részt. A megyeszékhely nagyobb munkáltatói elsősorban betanított munkásokat alkalmaznak, jellemzően alacsony iskolai végzettségűeket és közülük jelentős számú nőt, akiknek a bejárását céges buszjáratokkal biztosítják. (pl. Nyíregyháza LEGO, Eismann, stb. ...).

Alkalmi jelleggel, nyári időszakban idénymunkán jelentős számú alacsony végzettségű nő helyezkedik el és ez jelent jövedelmet számukra.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincs erre vonatkozó információnk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők elhelyezkedését, munkába állását több tényező befolyásolhatja az iskolai végzettségen kívül, így például:

- jövedelmi helyzet,
- gyermek(ek) vállalása,
- gondozásra szoruló idős, beteg vagy fogyatékkal élő családtag.

A családok számára megoldást jelenthet pl.: gyermekintézmények, más létesítmények/lehetőségek időseket gondozó, speciális szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásainak igénybevétele.

A településen biztosított az óvodai és iskolai ellátás is. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	1	102	102
2019	1	98	98
2020	1	96	96
2021	1	89	89
2022	1	78	78
2023	n.a.	69	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. A 2019. július 1-től gyermekek napközbeni ellátását biztosító 24 férőhelyes intézmény a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek szakszerű gondozását – nevelését végzi. Ezen túlmenően a gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő, foglalkoztatást és étkeztetést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. Az önkormányzati intézmények saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összegegyeztetve a munka, a család, a gyermeknevelés feladatát.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	24	12
2020	24	17
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	24	21
2021	0	0	0	0	0	0	24	22
2022	0	0	0	0	0	0	24	17
2023	0	0	0	0	0	0	24	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitelszerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válsághelyzetét.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A célcsoport vizsgálatánál említeni kell, hogy jelentős probléma a családon belüli erőszak, melyről nincsenek adatok helyi szinten. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a

gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazások háttérében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt. Ma Magyarországon a NANE Egyesület a legismertebb szervezet, mely felvállalta e társadalmi jelenségről szóló ismeretek terjesztését.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Nincs anyaotthon, családok átmeneti otthona. Az ismeretek szerint krízishelyzet esetén, a megyeszékhelyen, Nyíregyházán található olyan intézmény, amely ilyen esetben tud segítséget nyújtani lehetőségük szerint. Az intézmény (Anya-Gyermek Segítőotthon) Nyíregyháza kertvárosi részén helyezkedik el, amely 30 férőhellyel működik. Feladata az átmenetileg nehéz élethelyzetbe került, lakhatás nélküli, stabil családi háttérrel nem rendelkező, illetve a családi vagy párkapcsolati erőszak elől menekülő anyák és gyermekeik befogadása, segítségnyújtás problémák megoldásában, számukra ellátás biztosítása.

A településen a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani családsegítés keretében. A helyettes szülői hálózat a gyermekjóléti szolgálat koordinálásával működő szolgáltatás, mely a gyermekek átmeneti gondozását biztosítja. A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátást biztosít, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban megoldani nem tudja.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva nem szabad elfelejteni, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületében a 2024. évi választások alkalmával 6 megválasztott képviselőből 2 nő és 4 férfi. Az önkormányzati hivatal, a köznevelési és közoktatási intézmények foglalkozotti létszámában nagy arányú a női nem jelenléte. Az óvoda tekintetében 1 fő férfi foglalkoztatott van, a többi nő. Vezetői szinten a településen az oktatási, és nevelési intézmények vezetői nők, míg az önkormányzat vezetője férfi.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk. Az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a roma nők, a sokgyermekes vagy gyermeküket/gyermekeiket egyedül nevelő anyák többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon.

Ennek általános oka részben a klasszikus családmodellben is keresendő, miszerint a nőnek a fő feladata a családban a ház körül van. A gyermek születését követően fontos szerepe van a közművelődésnek, a sport és szabadidő eltöltési lehetőségeknek az érintett célcsoportnál. A nők várható élettartamának meghosszabbodását nehezíti, hogy a társadalomban betöltött szerepük, ennél fogva a munkakörülményeik, életmódjuk egyre hasonlóbba válik a férfiakéhoz, aminek az a velejárója, hogy körükben az egészségkárosító kockázati tényezők közelednek a férfiakéhoz.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Magas a településen a munkanélküli nők létszáma	Munkaerőpiaci pályázatokban való részvétel, szakmai képzés, közmunkaprogramokba történő részvétel elősegítése
Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamos szervezése
Fiatal nők/lányok ismereteinek hiánya a családtervezéssel kapcsolatosan	Tájékoztatók, ismeretterjesztő előadások, tanácsadások szervezése
Közösségi együttélés elősegítése, kisgyermekes anyukák beilleszkedése	Többfunkciós közösségi tér kialakítása, játszótér, pihenőpark fejlesztése, szabadterei színpad kialakítása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglévő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni.

Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét versenyképességét.

Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon.

Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció.

A magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitéve a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Magyarországon általában a nyugdíjazás időpontjától számítódik – társadalmi szinten – idősnek az ember. A nyugat-európai országokban, általánosságban 65–70 éves kortól tekintik idősnek az ott élőket. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában az Egészségügyi Világszervezet életkor szerinti felosztását használjuk.

E felosztásban:

- a 60–74 év közöttiek az idősödők,
- a 75–89 évesek az idősek,

- a 90 év fölötti személyek a nagyon idősök –őket hívjuk a magyar nyelvben egyszerűen „aggoknak”.

A nyugdíjasok esetében számszerűen nem meghatározott, azonban arányában igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják. Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	124	287	43,21%
2019	128	293	43,69%
2020	134	295	45,42%
2021	135	301	44,85%
2022	135	289	46,71%
2023	135	275	49,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Paszab Községben a 2021. évi adatokat figyelembe véve elmondható, hogy az állandó népesség 10,3 %-át teszik ki a 65 éven felettiek száma. A 135 főnek a 58,52 %-a nő, 41,48 %-a férfi. Az öregedési index növekszik a település vonatkozásában.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	90	118	208
2019	86	109	195
2020	85	102	187
2021	79	102	181
2022	72	101	173
2023	74	91	165

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék.

A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek. A táblázat adataiból látszik, hogy a nyugdíjas nők száma csökkenést mutat, míg a férfiak száma kismértékben emelkedett 2023-ra. A nyugdíjas korú nők száma jóval magasabb a településen, mint a férfiaké. Ez a mutató egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, tudniillik a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	0	0	44	63	1	19	9
2019	0	0	47	62	1	13	9
2020	0	0	48	59	1	11	9
2021	0	0	45	59	1	10	9
2022	0	0	43	65	1	9	7
2023	0	0	47	60	1	7	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben működik nyugdíjas egyesület, amely a tagjai számára biztosítja a szabadidő hasznos eltöltését, foglalkozásokat, kirándulásokat szerveznek.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az öregedő népesség mellett az aktív korúak állásnélkülisége, az alacsony keresettel és nyugdíjjal rendelkezők arányának növekedése jellemző. Az idősek anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat. Alacsony jövedelemmel rendelkeznek, a megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önellátó képességük korlátozott. Segítségre, támogatásra szorulnak. Egy kisebb rétegük számára biztosított a családi gondoskodás, az anyagi biztonság. Elérhetőek számukra a fizetős jóléti és kulturális szolgáltatások.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Ma Paszabon az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a város munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások figyelhetők meg. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja. Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Paszab községben működő közintézményekben nyugdíjas korú munkavállaló nincs foglalkoztatva.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk ilyenről.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	90	88	143	144	143	113
41-45 év (TS 042)	Fő	4	9	15	10	10	14
	%	4,44%	10,23%	10,49%	6,94%	6,99%	12,39%
46-50 év (TS 043)	Fő	10	10	24	23	22	13
	%	11,11%	11,36%	16,78%	15,97%	15,38%	11,50%
51-55 év (TS 044)	Fő	10	7	13	12	14	13
	%	11,11%	7,95%	9,09%	8,33%	9,79%	11,50%
56-60 év (TS 045)	Fő	9	7	12	13	11	7
	%	10,00%	7,95%	8,39%	9,03%	7,69%	6,19%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	7	5	8	13	18	28
	%	7,78%	5,68%	5,59%	9,03%	12,59%	24,78%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik házi orvosi praxis. Szakrendelés a 10 km-re lévő Ibrány-Nagyhalászi Kistérségi Járóbeteg Központban elérhető. Kórházi ellátás igénybe vételére a 30 km-re fekvő megyeszékhelyen, Nyíregyházán van lehetőség.

Az autóbusszközlekedés jó, óránként jár járat a szakrendelő irányába.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	90	118	208
2019	86	109	195
2020	85	102	187
2021	79	102	181
2022	72	101	173
2023	74	91	165

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Paszabon nappali ellátást biztosító intézmény jelenleg nem működik. A települési önkormányzat azonban célul tűzte ki egy nappali ellátást biztosító intézmény létesítését a község területén.

A szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, az előzőekben már leírtak szerint a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ biztosítja. Tervezi az önkormányzat 2022-ben a nappali ellátó létrehozását. Teljesen új épület épülne a TOP Plusz pályázati körben, mely egy korszerű és az idősek nappali ellátását biztosító intézményegységként jönne létre a Szociális Szolgáltató Központnak. A pályázat benyújtása és elbírálása megtörtént. Sajnos tartaléklistára került.

A településen az idősek megbecsülését az önkormányzat kifejezi azáltal is, hogy a 90 éven felüli időskorúakat a polgármester személyesen köszönti fel ünnepélyes keretek között az otthonukban, ajándécsomagot kapnak. A kommunális helyi adó tekintetében életkoruk alapján 50%-os kedvezményben részesülnek a 70 év feletti, egyedül élő idősek, valamint a 70 év feletti házaspárok.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	124	0	0	10
2019	128	0	19	15
2020	134	0	19	12
2021	135	0	19	22
2022	135	0	16	18
2023	135	0	16	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Programok szervezése fontos a településen. 2010-ben alakult meg a községben az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, mely keretein belül szerveződnek programok az nyugdíjasok számára. A települési önkormányzat minden évben megrendezi az Idősek Világnapját, melyre személyre szóló meghívást kapnak az idősek. Ezen a programon az általános iskola diákjai adnak egy verses, zenés műsort, majd egy népszerű előadó szórakoztatja a résztvevőket. A települési önkormányzat a Nyugdíjas Egyesülettel együttműködve szervezi a programokat, melyben ingyenes helyiség biztosításával nyújt lehetőséget arra, hogy a nyugdíjas egyesület tagjai együtt éljék át a szereplés élményét, építsék kapcsolataikat.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon.

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket

d) a generációk közötti programok.

Az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület szervezésében az elmúlt években unoka-nagymama/nagypapa közös program került megvalósításra, ahol a gyermekek közösen tevékenykedhettek nagyszüleikkel. (pl. kézműveskedhettek, közös süti készítés) Az egyesület tagsága folyamatos kapcsolatot tart fenn a helyi óvodával, iskolával, közös programok szervezése érdekében.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Programok szervezése fontos a településen. 2010-ben alakult meg a községben az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, mely keretein belül szerveződnek programok az nyugdíjasok számára. E mellett a települési önkormányzat minden évben összejövettel szervez az idősök világnapja alkalmából, melyre a község iskolásai és természetesen a nyugdíjas egyesület tagjai színvonalas műsorral készülnek. Hagyományosan kerül megrendezésre a településen a Szóttésnap, mely társul nyugdíjas találkozóval is, ahol a környék nyugdíjas egyesületeit látja vendégül a helyi egyesület.

A nyugdíjas egyesület keretein belül tánckar, énekkar, kézműves foglalkozás is szervezésre kerül, sőt unoka-nagymama közös karácsonyi dísz készítésére is sor került az elmúlt évben.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Idősök foglalkoztatási lehetőségei	Foglalkoztatási lehetőség biztosítása (pl. rehab. szervezetekkel, munkaügyi kp-al)
Idősök informatikai jártasságának hiánya	Informatikai képzés indítása
Kevés időseket érintő program	Együttműködés a civil szervezetekkel, pályázat keresése
Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	A település honlapjának fejlesztése, akadálymentesítése, e-ügyintézés biztosítása
Idősök egészségi állapotának javítását célzó intézkedések hiánya	Egészségfejlesztő programok szervezése, egészségfelmérés szervezése
Idősök szállítása szakellátást biztosító egészségügyi intézményekbe	Kisbusz beszerzése (falugondnoki szolg.) pályázati forrásból
Idősök nappali ellátója építése	pályázati forrásból

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban a populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékossgügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

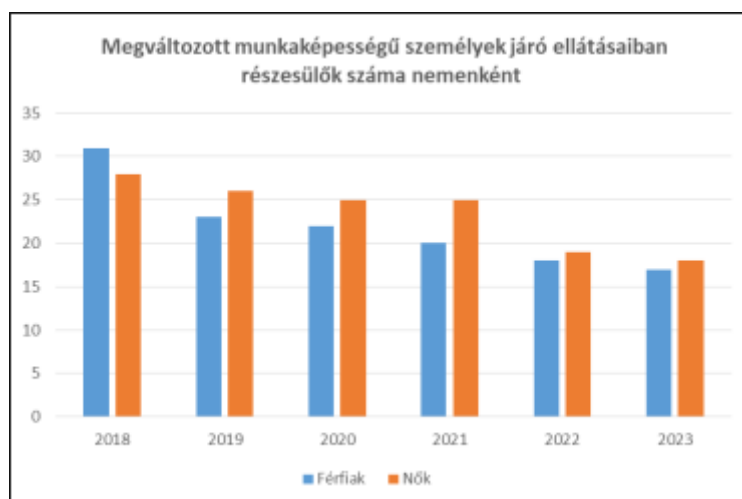
Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossgai csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Paszab Községben nincs pontos felmérés a fogyatékkal élőkről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségletéről.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	31	28	59
2019	23	26	49
2020	22	25	47
2021	20	25	45
2022	18	19	37
2023	17	18	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a

munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. Településünkön sajnos nem jellemző az integrált és a védett foglalkoztatás.

Az önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásnak megfelelően foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket (többnyire a rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettség miatt). A fogyatékos munkavállalókkal kapcsolatos probléma oka elsősorban az, hogy a teljesítménykényszer miatt nincs lehetősége a szervezeteknek a fogyatékos személy speciális munkavégzési körülményeit, igényeit figyelembe venni, emiatt sokszor alkalmazásuk is meghiúsul.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Együttműködési lehetőség keresése ilyen irányú szervezetekkel.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

A fogyatékkal élők foglalkoztatásáról nincs adatunk, ezért hátrányos megkülönböztetésről sem tudunk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Nincs helyben ilyen jellegű intézmény.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az Ibrány-Nagyhalászi Járóbeteg Ellátó Központban működő egészségügyi és rehabilitációs kezelések elérhetőek. Önkormányzatunk segít az oda való eljutásban.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati intézményeknél nem teljeskörűen megoldott az akadálymentesítés. Az településen működő háziorvosi szolgálat épülete 2010-ben került felújításra, melynek

akadálymentesítése teljeskörűen megoldott. Ezeken az intézményeken kívüli munkahelyek akadálymentesítettségéről nincs adatunk. Számos beruházás készült el 2018-tól, mely épületeknél az akadálymentesítés megvalósítása alapfeltétel volt. (pl. óvoda épületének bővítése, Polgármesteri Hivatal felújítása, Bölcsőde építése, védőnői szolgálat bővítése és felújítása)

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. Azonban a honlapon nem működik e-ügyintézés, viszont a bevezetése folyamatban van. Az Orvosi rendelő, valamint Polgármesteri Hivatal felújításában a mozgáskorlátozottak, vakok és gyengénlátók számára akadálymentesítés megtörtént.

A helyi értékünknek, a Paszabi Szóttosnek helyet adó épület energiahatékonyságnak javítása megtörtént, MFP keretében szigetelésre került az épület. A településen ez az épület tölti be a közösségi színtér szerepét. Az épületben található a helytörténi múzeum és a szóttos készítését bemutató kiállítás, mely a fogyatékkal élők számára teljeskörűen nem „élvezhető”, hiszen hiányként jelentkezik a látás és hallássérültek számára a bemutatást segítő eszközök hiánya.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A középületek akadálymentesítésénél leírtak szerint.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A járdák, parkok akadálymentesítése részben megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A település méretéből adódóan a fogyatékos személyek, hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása, valamint a fogyatékos emberek szociális szakellátása helyben nem megoldott, legközelebb vagy Ibrány-Nagyhalászi Járóbeteg Szakellátó Központban, vagy a megyeszékhelyen, Nyíregyházán vehetők igénybe a szolgáltatások.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs adat.

7.4. Fogyatékosokkal élőket sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincs ilyen program.

7.5 A fogyatékosokkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A közlekedési infrastruktúra fejlesztése célja az önkormányzatnak, viszont ezt csak pályázati forrás igénybevételevel tudja megvalósítani. A folyamatos pályázatfigyeléssel, a lehetőségek keresésével remélhetően hamarosan megvalósulnak ilyen irányú beruházások a településen. Az elmúlt években több, az önkormányzat tulajdonában lévő út került felújításra a Magyar Falu Program keretében, melyet az önkormányzat szeretne tovább folytatni.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Teljes körű Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	Infokommunikációs akadálymentesítés Megoldása, honlap akadálymentesítése

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Nem biztonságos a közlekedés a településen. Hiányzik a buszöböl és a gyalogos átkelőhely belterületi utak, járdák létesítése, felújítása	buszöbölök és gyalogos átkelőhely létesítése útfelújítás, járdaépítés
Közbiztonság, bűnmegelőzés javítása	Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a községben, közvilágítási rendszer korszerűsítése, házi segítségnyújtásban résztvevők arányának növelése
Szöttek Népművészeti Ház közösségi színtér működtetésének költsége magas, teljes körű akadálymentesítésének hiánya	Fűtéskorszerűsítés, energiahatékonyság javítása, teljes körű akadálymentesítés, eszközök beszerzése
Nincs minden közlekedési útvonal mellett járda kiépítve a biztonságos gyalogos forgalom lebonyolítására.	Járdák létesítése
A fából készült buszvárók régiek, elavultak, korhadtak	Új buszvárók létesítése
Egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés korlátozott, helyben nincs szakrendelő, utazni kell. (jelenlegi kisbusz régi) Hátrányos helyzetűek, fogyatékkal élők esetében gondot jelent a gyógyszerkiváltás, hivatalos ügyek intézése, szociális segítség helyben.	Falugondnoki szolgálat létesítése, mely az idősellátásban, egészségügyi szolgáltatások elérésében, étkeztetésben nyújtana segítséget

8. Helyi partnerség, lakossági önszervezések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszervezések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen működő, aktív civil szervezet az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, valamint a Paszabi Polgárőr Egyesület. A települési önkormányzat együttműködési megállapodás keretében vonja be a civil szervezeteket a pályázati lehetőségekbe.

Programok szervezésében nagy segítséget nyújtanak a helyben működő civil szervezetek (Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, Paszabi Polgárőr Egyesület), amely leginkább a település értékeit bemutató kiemelt rendezvényen, a Szóttésnapon mutatkozik meg.

A települési önkormányzat együttműködik a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a településen minden évben megrendezi a Roma-napot, melyen sportprogramokkal és hagyományápoló zenei programokkal várja a látogatókat. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szorosan együttműködik a karitatív szervezetekkel. Az óvodai ballagás alkalmával iskolakezdő csomaggal kedveskedik a nagycsoportosoknak, valamint az iskolai év során az hátrányos helyzetű iskolás gyermeket írószerekkel, füzetekkel támogatja.

Paszab Község Önkormányzata a településen működő Paszabi Református Egyházközséggel jó kapcsolatot ápol, hiszen közös programok megszervezésére is mód nyílt az elmúlt években. Ilyen volt az augusztus 20-án megrendezett kenyérszentelés, mely a református templomban majd a templomkertben került megrendezésre.

Kistépülés révén szükséges, hogy pályázati lehetőségek maximális kihasználása érdekében partnerséget vállaljon az önkormányzat a környező települések önkormányzataival. Ez számos esetben megtörtént akár rendezvény, akár foglalkoztatási programok érdekében, vagy feladatellátási megállapodások által. (pl. családsegítő és gyermekjóléti szolgálat)

A településen aktívan működő civil szervezet az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, mely a település életében sokrétű tevékenységével vesz részt. Részes a település nagy rendezvényének, a Szóttésnapnak a megrendezésében, melyen nyugdíjas találkozóra is sor kerül. Minden évben kézi készítésű ajándékokkal kedveskedik a karácsonyi ünnepségen az óvodás és iskolás gyermekeknek, valamint a húsvét jegyében hagyományörző tojásfestést rendezett az iskolás gyermekek részére. A helyi nyugdíjasoknak kirándulásokat szerveznek, mellyel bővítik a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok körét. Kézműves foglalkozásokat tartanak, melyen a szövés, fonás, horgolás, hímzés mesterségét gyakorolják helyi népművész segítségével. Közös unoka-nagymama kézműves foglalkozásokat is szerveznek, ezzel erősítve a korosztályok közötti kapcsolatot.

Aktív egyesület révén számos önkéntes segíti a tevékenységüket, melyek száma az évek során csak növekszik.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A települési önkormányzat és a községben működő civil és egyházi szervezetek jó kapcsolatot ápolnak. Együttműködnek pályázati lehetőségek kihasználásában, a település fejlődése érdekében.

Paszab település a Kormány a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1057/2021. (II. 19.) Korm. határozata alapján az első körben bekerült a 300 leghátrányosabb település közé. A programot a Magyar Máltai Szeretetszolgálat koordinálja. A legfontosabb, megerősítésre váró területek közül kiemelte a romák oktatását, szakképzését, valamint az általános egészségi állapotuk és jövedelmi viszonyaik javítását.

A társadalmi felzárkózás a cigányság, a hátrányos térségekben élők, illetve az alacsony iskolai végzettségűek, valamint egészségügyi állapotok miatt nehezen vagy egyáltalán nem foglalkoztatható társadalmi csoportok életkörülményeinek, társadalmi helyzetének javítására,

valamint társadalmi integrációjának elősegítésére irányuló kormányzati tevékenységek, amely csökkentik a területi, társadalmi hátrányokból és nemzetiségi hovatartozásból fakadó egyenlőtlenségeket és elősegíti a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférést.

A célkitűzések között szerepel a krízisbe került, szegény sorsú családok segítése. Munkájuk során arra törekcszenek, hogy ne csak átmeneti támogatást, de valódi esélyt kínáljanak a szegénységből való kitörésre a tartós felzárkózásra.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) alapján a települési önkormányzatoknak, így Paszab Község Önkormányzatának a közfeladat ellátásában korábban betöltött szerepe jelentősen átalakult. 2013. január 1-től az önkormányzatok fenntartásában lévő köznevelési intézmények fenntartói feladatainak megszervezésében, a köznevelési feladatok irányításában változás állt be. Az Nkt. szerint az állam gondoskodik – az óvodai nevelés kivételével – a köznevelési feladatok ellátásáról. A települési önkormányzatok és társulásaik fenntartásában lévő köznevelési intézmények az óvodák kivételével átadásra kerültek a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ – 2017.01.01-től a Nyíregyházi Tankerületi Igazgatóság – részére.

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás fenntartásában lévő Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el.

Az Ibrányban működő Járási Hivatallal is jó kapcsolatot ápol önkormányzatunk. A településünkön heti egy alkalommal 1 órás ügyfélfogadást tartanak a kormányablakban dolgozó kormánytisztviselők (ügysegédek), így segítve a település lakosságát az ügyintézésében. Az ügysegédek elsősorban a szociális igazgatással, földhasználattal, lakcímbeljelentéssel, családtámogatással, nyugdíj igényléssel és hadigondozással kapcsolatos ügyekben vesznek át kérelmeket, illetve segítenek azok kitöltésében. A többi ügykörben elsősorban tájékoztatást nyújtanak az ügyfelek részére. Továbbá évente több alkalommal a Kormányablak busz is fogad ügyfeleket a településen meghatározott időpontokban. Itt az idő alatt az ügyfelek számos, a kormányablakban elérhető ügytípust intézhetnek.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Paszab Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata és Paszab Község Önkormányzata között együttműködési megállapodás jött létre. Ezen megállapodást az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat évente a törvényi kötelezettségének eleget téve felülvizsgálja. A településen működő nemzetiségi önkormányzat a roma népesség érdekeit képviseli, minden korosztály számára szervez programokat az év során. (sportnap, romanap, farsang)

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek, egyházak közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

A településen az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület és a Paszabi Polgárőr Egyesület szoros kapcsolatot ápol a települési önkormányzattal. Kölcsönös együttműködés alakult ki a rendezvények szervezése, valamint a pályázati lehetősége maximális kihasználása tekintetében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyi esélyegyenlőségi program készítésébe a helyben működő önkormányzati (Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal Paszabi Kirendeltsége, Mandula Néni Óvodája, Védőnői Szolgálat) és állami intézmények (Általános Iskola) nyújtottak adatszolgáltatást az érintett célcsoportok helyzetével, az esélyegyenlőség biztosításának lehetőségeivel, valamint a fejlesztési lehetőségekkel kapcsolatosan. Bevonásra kerültek a településen működő civil szervezetek (Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, Paszabi Polgárőr Egyesület) valamint a Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, a nyilvánosságát a települési honlapon való megjelenéssel biztosítja az önkormányzat.

Az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő-testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Az intézkedési terv eredményességének elsődleges eszközei:

- az eredményesség értékelése, ellenőrzése két évente történik. Az értékelés eredményeinek nyilvánossá tétele kapcsán a személyes adatok védelmének biztosítására kiemelkedő figyelmet kell fordítani.
- Szükséges minden eszközt és helyi médiumot (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó, stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.
- A két évenkénti értékeléskor feltárt hiányosságok felszámolására külön intézkedési tervet kell készíteni, amelyben meghatározásra kerülnek a célkitűzések, tevékenységek, felelősök, határidők, sikerkritériumok.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma	Képzési programok indítása, melyek a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyt hosszútávon növeli
	Nagyarányú munkanélküliség	Foglalkoztatási programok helyi szinten, képzésekben való részvétel, amely elősegíti a hosszabb távú foglalkoztatást
	információhiány a romák és mélyszegénységben élők között az igényelhető támogatásokról, a jártasság hiánya a mindennapi ügyintézkedésekben (pl. szolgáltatóknál, támogatás igénylése terén)	a lakosság tájékoztatása, informálása folyamatosan, szélesebb körű együttműködés a térségben működő kormányhivatallal
	Szegregáció veszélye (Bessenyei telep)	Felzárkóztatásra irányuló programban való részvétel
	magas a hátrányos helyzetű gyermekek száma	korai fejlesztés, hátránykompenzáló programok kisgyermekkorban, az általános iskolában felzárkóztató programokban való részvétel (Útravaló ösztöndíjprogram)
	a romák körében a lakásállomány jelentős része elhanyagolt, a lakáskörülmények nem megfelelőek	háztartásgazdálkodási és életvezetési ismeretek nyújtása
Gyermekek	Magas a HH és HHH gyermekek létszáma	Fejlesztő programok megvalósítása az intézményekben.
		Iskolán kívüli segítő programokban való részvétel, illetve annak növelése
		Középiszkolába való továbbtanulási arány javítása
	A fejlesztést és segítő programokat támogató eszközök hiánya	Az óvodában és általános iskolában eszközök beszerzése, pedagógus továbbképzési programokon való részvétele a minőségi pedagógiai munka végzéséhez

	Az egészségvédelem, egészség-tudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészség-védelmi programok megvalósításának ösztönzése
	Hozzájárulás a családon belüli konfliktusok minimálisra csökkentéséhez	Munkanélküliség kezelése, piacképes képzést biztosító programokban való részvétel
	Fejlesztő eszközök hiánya az óvodában	óvoda udvaron található játékok korszerűsítése, megújítása, bővítése
	Kevés a gyermekek részére a szabadidős tevékenység	A településen a szabadidős tevékenységek bővítése oktatási-nevelési intézményekkel együttműködve
Idősek	Idősek foglalkoztatási lehetőségei	Foglalkoztatási lehetőség biztosítása (pl. rehab. szervezetekkel, munkaügyi kp-al)
	Idősek informatikai jártasságának hiánya	Informatikai képzés indítása
	Kevés időseket érintő program	Együttműködés a civil szervezetekkel, pályázat keresése
	Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	A település honlapjának fejlesztése, akadálymentesítése, e-ügyintézés biztosítása
	Idősek egészségi állapotának javítását célzó intézkedések hiánya	Egészségfejlesztő programok szervezése, egészségfelmérés szervezése
	Idősek szállítása szakellátást biztosító egészségügyi intézményekbe	Kisbusz beszerzése pályázati forrásból
	Idősek nappali ellátója építése	pályázati forrásból
Nők	Magas a településen a munkanélküli nők létszáma	Munkaerőpiaci pályázatokban való részvétel, szakmai képzés
	Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamos szervezése
	Fiatal nők/lányok ismereteinek hiánya a családtervezéssel kapcsolatosan	Tájékoztatók, ismeretterjesztő előadások, tanácsadások szervezése
	Közösségi együttélés elősegítése, kisgyermekes anyukák beilleszkedése	Többfunkciós közösségi tér kialakítása, játszótér, pihenőpark fejlesztése, szabadterei színpad kialakítása
Fogyatékkal élők	Adatbázis hiánya a fogyatékosok számáról	Adatbázis létrehozása
	Teljes körű Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	Infokommunikációs akadálymentesítés megoldása, honlap akadálymentesítése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Nem biztonságos a közlekedés a településen. Hiányzik a buszöböl és a gyalogos átkelőhely	buszöbölök és gyalogos átkelőhely létesítése
	A fa buszvárók elavultak, megrongálódtak	Új buszvárók létesítése
	belterületi utak, járdák létesítése, felújítása	útfelújítás, járdaépítés
	Közbiztonság, bűnmegelőzés javítása	Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a községben, közvilágítási rendszer korszerűsítése, házi segítségnyújtásban résztvevők arányának növelése
	Szöttes Népművészeti Ház közösségi színtér működtetésének költsége magas, teljes körű akadálymentesítésének hiánya	Fűtéskorszerűsítés, energiahatékonyság javítása, teljes körű akadálymentesítés, eszközök beszerzése
	Nincs minden közlekedési útvonal mellett járda kiépítve a biztonságos gyalogos forgalom lebonyolítására.	Járdák létesítése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nem élnek mélyszegénységben, esélyegyenlőségük megvalósul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők lehetőséget kapjanak a helyzetük javítására.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, oktatását, veszélyeztetettségük megelőzést.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek védőhálójának összehangolására, a támogatásuk megoldására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermeket vállaló anyák terheinek csökkentésének támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők érdekképviselőire, akadálymentes környezetük biztosítására.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

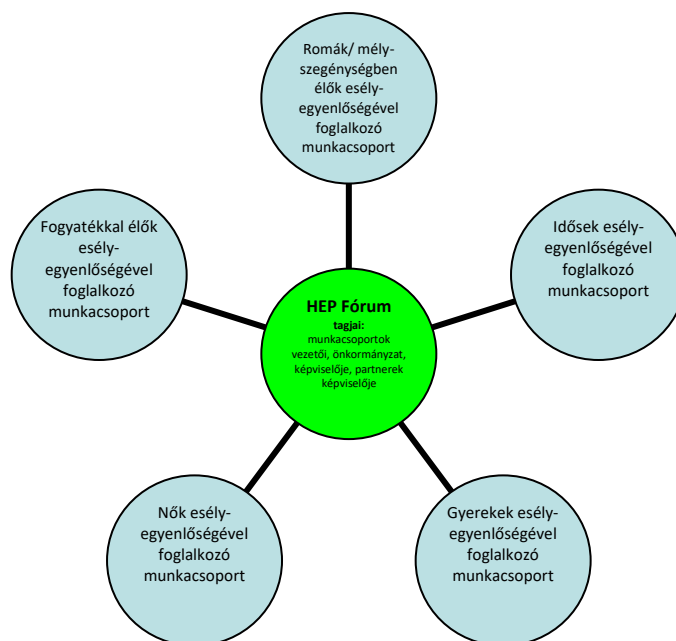
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,

- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit,

tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításában lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Paszab Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Paszab Község Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) felülvizsgálta, megvitatta és a 96/2025. (IX.17.) számú határozatával elfogadta.

Paszab, 2025. szeptember 17.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Önkormányzati utak, járdák felújítása	Rossz minőségűek önkormányzati utak, járdák, melyek a közlekedés biztonságát rontják a célcsoport számára	Jó minőségű, a biztonságos közlekedést elősegítő utak és járdák	Településrendezési terv	MNTFS 2030	Közlekedési területek felmérése, pályázati lehetőségek keresése, belterületi utak, járdák felújítása. Pályázati lehetőségek keresése.	polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Felújított utak hossza, felújított járdák hossza	Humán erőforrás (önkormányzat, kivitelező), pénzügyi erőforrás (BM pályázati forrás, önkormányzati forrás), technikai feltételek (önkormányzat, kivitelező által biztosítva)	Idősek, fogyatékkal élők számára biztonságos közlekedés, rendszeres, folyamatos karbantartás.	---
2	Járdák építése	Nincs minden közlekedési útvonal mellett járda kiépítve a biztonságos gyalogos forgalom lebonyolítására.	Járdák létesítése a biztonságos gyalogos közlekedéshez	Településrendezési terv	MNTFS 2030	Közlekedési területek felmérése, pályázati lehetőségek keresése, járdák építése	polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Megépített járdák hossza	Humán erőforrás (önkormányzati forrás, kivitelező), pénzügyi erőforrás (Magyar Falu program, pályázati forrás, önkormányzati forrás), technikai feltételek (kivitelező által	Gyalogos idősek számára biztonságos közlekedés biztosítása.	---

										biztosítva, önkormányzat által biztosítva)		
3	Akadálymentesítés és korszerűsítés a közintézményeknél	Nem minden közintézmény teljeskörűen akadálymentes a településen.	Akadálymentes közintézmények, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. Szóttes Népművészeti Ház energiahatékonyságának javítása, fűtési rendszer korszerűsítése. Oktatási intézmény energiahatékonyságának javítása.		MNTFS 2030	Közintézmények akadálymentesítési lehetőségeinek felmérése. Közintézmények energiahatékonyságának javítása. (pl. Iskola épülete, tornaszoba épülete). Szóttes Népművészeti Ház energiahatékonyságának javítása, fűtési rendszer korszerűsítése.	polgármester	2030. 09. 17. (kedd) Polg.Hiv., Védőnői szolg., bölcsőde, Szóttes Ház folyamatban.	beszerzésre kerülő eszközök, Akadálymentes épületek száma, energiamegtakarítás	Humán erőforrás (önkormányzat, kivitelező), pénzügyi erőforrás (TOP pályázat), technikai feltételek (önkormányzat, kivitelező által biztosítva)	Akadálymentességi követelményeknek megfelelő épületek számának növekedése, Alacsonyabb rezsiköltség.	---
4	Közbiztonság javítása, bűnmegelőzés	Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése, közvilágítási rendszer korszerűsítése	Javuló közbiztonság a településen.		MNTFS 2030	Együttműködés az illetékes rendőri szervekkel. Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése, bővítése. Közvilágítás korszerűsítése. Idősek esetében bővíteni a házi segítségnyújtást, szelesebb körű odafigyelés.	Polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Bűnözési statisztika, térfigyelő kamera, közvilágítás korszerűsítése.	pénzügyi (pályázati forrás, önkormányzati forrás), technikai (kivitelező által biztosítva, kamerák, LED fényforrásos lámpák, új oszlopok elhelyezése) Humán (kivitelező, önkormányzat)	Kamerarendszer folyamatos működtetése. Közvilágítás karbantartása.	---
5	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	A településen nincsenek buszöblök. A nagyforgalmú szakaszon, az oktatási, nevelési intézmények	Biztonságosabb közlekedés.		MNTFS 2030	Buszöblök kialakítása, gyalogátkelőhely létesítése. Buszvárók beszerzése	Polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	kialakított buszöblök száma, 1 db gyalogátkelőhely, buszvárók száma.	Humán: kivitelező, önkormányzat. Pénzügyi: pályázat (TOP-Plusz), Technikai:	5 év fenntartási idő, rendszeres karbantartás.	---

		környezetében hiányzik egy gyalogos átkelő hely, mely biztonságosabbá tenné a közlekedést. Buszvárók beszerzése.								kivitelező, önkormányzat		
6	Falugondnoki szolgálat létesítése	A községben kialakításra kerüljön a Falugondnoki szolgálat, mely alapvető szociális szolgáltatásokat végezne. Pl. ételkihordás, egészségügyi szolgáltatások elérésében való segítség, gyógyszerkiváltás, hivatalos ügyekben segítség nyújtás a lakosság részére, stb.	A lakosság (időskorúak, hátrányos helyzetűek) szociális célú segítése, javuljon a lakosság közszolgáltatásokhoz való hozzáférése, könnyebb legyen a hivatalos ügyek intézése,	Gazdasági program	MNTFS 2030	Pályázat benyújtásával a szolgálat létesítése, megfelelő munkaerő felvétele, megfelelő eszköz (jármű) beszerzése.	Polgármester, jegyző	2030. 09. 17. (kedd)	Falugondnokok száma, ellátott lakosság száma,	humán, pénzügyi, technikai	A pályázatban vállalható fenntartási idő.	

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Alacsony iskolai végzettségűek beiskolázása	A településen nagyon magas az alacsony iskolai végzettséggel (8 általános, vagy az alatt) rendelkezők aránya	A községben csökkenjen az alacsony iskolai végzettségűek aránya. Javuljon a munkaerőpiacon történő elhelyezkedés aránya.		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Felzárkóztató képzés szervezése illetékes munkaügyi szervek támogatásával. (esetleges együttműködésben a környező településekkel)	polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Csökken a községben élő alacsony iskolai végzettségűek száma.	Humán erőforrás, pénzügyi, technikai feltételek	A felzárkóztató képzési program megismétlése a következő években is.	---
2	Nagyarányú munkanélküliség	A községben nagyarányú a	Csökkenjen a településen a munkanélküliek		MNTFS 2030	Folyamatos együttműködés az illetékes munkaügyi	polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Foglalkoztatási programokba bevontak létszáma,	Humán erőforrás, pénzügyi	Folyamatos foglalkoztatási programokban való	---

	csökkentése	munkanélküliség	létszáma. Hosszabb távú foglalkoztatás			szervekkel a foglalkoztatási programok feltérképezése és megvalósítása tekintetében. Közfoglalkoztatási programok szervezése.		tás keretében biztosított	szociális ellátásokban részesülők számának csökkenése	erőforrás, technikai feltételek	részvétellel csökken a munkanélküliek, szociális ellátásban részesülők száma	
3	Munkanélküliség csökkentése a képzettség javításával	A településen nagy arányú a munkanélküliek száma, szociális ellátásban részesülők alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek. Nem rendelkeznek szakképzettséggel	Piacképes szakképzési program megvalósításával a munkanélküliség csökkentése. Képzési programok szervezése az illetékes munkaügyi szervekkel együttműködve.		MNTFS 2030	A szociális ellátásban részesülők képzettségének felmérése. Kapcsolatfelvétel képzést folytató intézményekkel, egyeztetés a piacképes szakmák tekintetében a bevonandók iskolai végzettségének figyelembe vételével. A képzési programokról tájékoztatás nyújtása a lakosság számára. Képzési programok megvalósítása.	polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Csökken a szakképzettséggel rendelkezők aránya. Csökken a munkanélküliek száma piacképes szakma birtokában.	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai feltételek	Csökken a szakképzettséggel rendelkezők aránya. Csökken a munkanélküliek száma piacképes szakma birtokában.	---
4	Szegregáció veszélyének megszüntetése	Szegregációval veszélyeztetett településrészen élők helyzetének javítása,	Szegregáció csökkentése, megszüntetése		MNTFS 2030	A szegregáció okának feltárása. Részvétel erre irányuló programokban, infrastruktúra javítása, életkörülmények javítása	Polgármester, jegyző	2030. 09. 17. (kedd) 82 db fürdőszoba kialakítása, útfelújítás.	Szegregáció megszüntetése, felújított utak száma,	Humán erőforrás (kivitelező), pénzügyi erőforrás (pályázati forrás, önkormányzati forrás), technikai feltételek (kivitelező által biztosítva)	Szegregáció megszüntetése,	---

5	Esélyegyenlőségi kérdésekben való jártasság elősegítése	A romák és mélyszegénységben élők esélyegyenlősége biztosításában nem jártas képviselők és köztisztviselők információjának növelése	Az esélyegyenlőség biztosításának lehetőségeinek megismertetése		MNTFS 2030	Az esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos képzésen való részvétel a képviselők és köztisztviselők legalább 10%-ának bevonásával.	Polgármester, jegyző	2030. 09. 17. (kedd)	Esélyegyenlőség biztosításában jártas képviselők, köztisztviselők száma	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai feltételek	Esélyegyenlőségi képzésen való részvétellel az esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések megtétele	---
6	Közfoglalkoztatás-hoz kapcsolódó épületek felújítása	A jelenlegi épület nem megfelelő. Nem biztosítják az eszközök megfelelő védelmét, az épület több ponton baleset- és vagyonvédelmi szempontból nem felel meg az előírásoknak. Cél a tető cseréje, az épület szigetelése, festése. A kor követelményeinek valamint a munkavédelmi szabályoknak megfelelően a helyiségek felújítása, elektromos hálózat cseréje, korszerű és energiatakarékos fűtési rendszer kiépítése.	Korszerű kiszolgáló épület (garázs és műhely) létesítése. Javuló munkakörülmények. Az önkormányzat tulajdonában lévő eszközök biztonságos tárolása megvalósul, állagmegóvásuk biztosított lesz.		MNTFS 2030	Homlokzatfestés, nyílászáró csere, tetőhéjazat cseréje, külső festés. Belső felújítás, villamos hálózat cseréje, fűtési rendszer kiépítése, felújítása.	Polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Foglalkoztatásba bevont munkavállalók száma, közfoglalkoztatásban használt eszközök száma, felújított épületek száma, energiamegtakarítás	Pályázat beadása, pénzügyi háttér biztosítása,	Folyamatosan biztosítva legyen a közfoglalkoztatás lebonyolításához megfelelő épület.	

II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Iskolán kívüli segítő programokban való részvétel	Az iskolában magas a HH és HHH tanulók létszáma	Minél több HH/HHH tanuló bejuttatása ezen programokba.	Általános Iskola Integrációs programja. Intézményi munkaterv,	MNTFS 2030	Mentortanárok kiválasztása, pályázat benyújtása	intézményvezető	2030. 09. 17. (kedd) Útravaló program.	Az Útravaló Programban részt vevő HHH gyermekek aránya nő	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai feltételek	Folyamatos pályázat, bekapcsolódás az Arany János programba, esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések.	---
2	Szülők foglalkoztatottságának javítása	A családon belüli konfliktusok minimálisra csökkentéséhez való hozzájárulás	Csökkenjenek a rossz anyagi körülmények, illetve munkanélküliség miatti családon belüli konfliktusok		MNTFS 2030	Munkanélküliek feltérképezése, foglalkoztatási programokba való bevonása együttműködve az illetékes munkaügyi szervekkel, piacképes képzési lehetőség biztosítása ösztönző programmal	polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Csökkenő munkanélküliség, szakképzettség növelése	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai feltételek	Pályázati lehetőségek, ösztönző eszközök alkalmazása a programokban való részvételre	---
3	Bűnmegelőzési program kidolgozása	A település nem rendelkezik bűnmegelőzési programmal	Bűnmegelőzési program kidolgozása.		MNTFS 2030	Bűncselekményeket mérő mutatók bekérése a rendőri szervektől. Bűnmegelőzési program kidolgozása az illetékes rendőri szervekkel együttműködésben. Térfigyelő kamerarendszer bővítése.	polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Csökken a bűncselekmények száma a településen a fiatalok tekintetében.	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai feltételek	Bűnmegelőzési terv alapján programok szervezése az általános iskolában, ismeretterjesztő előadások osztályfőnöki órák keretében rendőr által. Pályázati lehetőségek által a térfigyelő kamerarendszer kameráinak száma nő.	---
4	Szabadidős programok szervezése	a gyermek részére szervezett szabadidős	Gyermekek érdeklődésének felkeltése, csökken a		MNTFS 2030	Az oktatási intézménnyel, helyben működő Jelenlét	intézményvezető, polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	a szülői felügyelet nélkül csellengő gyermekek	Humán erőforrás, pénzügyi	Gyermekek érdeklődésének felkeltése, csökken a	---

		tevékenységek hiánya	szülői felügyelet nélkül csellengő gyermekek létszáma			Ponttal, egyházakkal együttműködve érdekes, ismeretterjesztő, sportolásra lehetőséget adó programok szervezése a településen, táborok szervezése a nyári időszakban			létszáma, táborokban résztvevő gyermekek száma,	erőforrás, technikai feltételek	szülői felügyelet nélkül csellengő gyermekek létszáma	
5	Eszközbeszerzés az iskolai oktatásban	A fejlesztést és pedagógiai programok végrehajtását támogató eszközök hiánya	Megfelelő környezet és eszközállomány biztosítása a megfelelő szintű pedagógiai program végrehajtásához		MNTFS 2030	Az oktatási intézménnyel együttműködve a hiányzó eszköz-állomány felmérése. Pályázati lehetőség keresése a beszerzés végrehajtásához	intézményvezető, polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Beszerzett eszközállomány mennyisége	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai feltételek	Megfelelő szintű technikai környezet biztosítása a pedagógiai munka zavartalan végzéséhez	---
6	Eszközbeszerzés az óvodai nevelésben	Fejlesztő eszközök hiánya az óvodában	Megfelelő környezet és eszközállomány biztosítása a megfelelő szintű pedagógiai fejlesztő program végrehajtásához. Kültéri eszközök bővítése, felújítása.	Intézmény Pedagógiai Programja	MNTFS 2030	A nevelési intézménnyel egyeztetve a hiányzó vagy cserélendő eszköz-állomány felmérése, majd pályázati lehetőség keresése a beszerzéshez, kültéri játékok, fejlesztő eszközök beszerzése, elhelyezése	intézményvezető, polgármester	2030. 09. 17. (kedd) Kültéri játszóudvar, erdei óvoda, mezítlás ösvény	Beszerzett eszközállomány mennyisége	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás (Magyar Falu Program keretében 4.999.999 Ft), technikai feltételek	Megfelelő szintű technikai környezet biztosítása a pedagógiai munka zavartalan végzéséhez	---
7	Egészségvédelmi programok az oktatási-nevelési intézményekben	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya. Nem megfelelő étkezés, jellemző az egészségtelen	Együttműködés kiépítése a célcsoporttal, pályázatok figyelése, bevonni kívánt családok felvilágosítása, program bemutatása részükre	Intézmények nevelési, oktatási programjai	MNTFS 2030	Egészségvédelmi programok szervezése általános iskolai és óvodai szinten a gyermekek részére a szülők bevonásával. Gyakorlati foglalkozások (egészséges ételek, italok készítése, közös torna) szervezése.	Polgármester, intézményvezetők, védőnő	2030. 09. 17. (kedd) Rendszeres programok szervezése.	Bevont gyermekek száma, bevont családok száma, megszervezett programok száma	Humán erőforrás (iskola, óvoda munkatársai), pénzügyi (saját forrás, felajánlások) és technikai erőforrás.	Rendszeres programok szervezése, melyek beépülnek az óvoda, iskolai foglalkozásokba.	---

		életmód a gyermekek, fiatalok körében.				Pályázati lehetőségek keresése. Gyakorlati útmutatás akár otthoni környezetben is. Felvilágosító előadások szervezése.						
8	Sportolásra alkalmas pálya kialakítása	Nincs a településen sportpálya a szabadidős sportok lebonyolításához	Egy műfüves és egy füves futballpálya kialakítása a község két pontján		MNTFS 2030	Műfüves és füves futballpálya kialakítása a település két pontján.	Polgármester	2030. 09. 17. (kedd) Rekortán pálya elkészült 2024. évben.	Sportpályák száma. Igénybevevők száma	Pénzügyi erőforrás (pályázati forrás), humán erőforrás (önkormányzat és kivitelező), technikai (önkormányzat és kivitelező által biztosítva)	Sportprogramok szervezése, egészséges életmód, szabadidő hasznos eltöltése. 5 év fenntartási idő, rendszeres karbantartás	---
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Női munkanélküliség csökkentése a településen	A településen magas a munkanélküli nők száma. Nehéz az elhelyezkedés, főként a kisgyermekes anyák számára.	A településen élő, munkanélküli nők számának csökkenése, ugyanezen célcsoport képzettségi szintjének emelése.		MNTFS 2030	Települési szinten pályázati lehetőségek kihasználása az illetékes munkaügyi szervekkel együttműködve. Célcsoport részére képzési programok szervezése helyi szinten.	Polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Bevont nők száma. Képzési programok száma.	Humán, pénzügyi erőforrás. Pályázati lehetőségek.	Folyamatos foglalkoztatási pályázatok kihasználása önkormányzati szinten.	---
2	Közösségi együttélés elősegítése, kisgyermekes anyukák beillesztése	A kisgyermekes anyukákat be kell vonni a település életébe, ezért fontos egy többfunkciós közösségi tér kialakítása, játszótérek	Közösségi együttélés javulása, közösségi élet javítása.		MNTFS 2030	Többfunkciós közösségi tér kialakítása. játszótér fejlesztése, pihenőpark kialakítása, szabadtéri színpad kialakítása, tájékoztatók szervezése.	Polgármester, védőnő	2030. 09. 17. (kedd) MFP pályázat játszótér, Park kialakítás LEADER.	részvevők száma, beszerzésre kerülő eszközök száma, pihenő park területe	humán (önkormányzat, kivitelező), technikai (beszerzésre kerülő kültéri játékok, zöld növények, padok,	Rendszeres programok szervezése a védőnő bevonásával és az intézmények együttműködésével.	---

		fejlesztése, pihenőparkok kialakítása, ahol az anya-gyermek kapcsolat tovább tud fejlődni. Tájékoztatók szervezése pl. gyermekneveléssel, egészségmegőrzéssel kapcsolatosan.								térburkolat, szobor), pénzügyi erőforrás (pályázat)		
3	Családtervezés	Fiatal nők/ lányok ismeretének hiánya a családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatosan. Nem várt terhességek megelőzése, a már várandós anyák felkészítése az anyaszerepre.	Csökken a nem várt terhességek aránya. Nők/ fiatal lányok ismeretének bővülése a gyermekvállalással kapcsolatosan.		---	Célcsoport feltérképezése. Tanácsadások, előadások szervezése. Tanácsadásra szolgáló helyiség feltérképezése. Felvilágosító programok, előadások szervezése.	Polgármester, védőnő, háziorvos	2030. 09. 17. (kedd) A védőnő által folyamatos.	Programok száma. Résztevők száma.	Humán (védőnő), technikai, pénzügyi (saját forrás)	Pályázati lehetőségekből eredő pénzügyi forrás függvényében.	---
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idős korúak foglalkoztatásának elősegítése	Kevés idős korú munkavállaló van a településen	Idősek jövedelmi viszonyainak javulása		MNTFS 2030	Adatgyűjtés az idős korúakról, egészségi állapotukról, munkába állási szándékukról. Ennek figyelem vételével kapcsolatfelvétel az illetékes munkaügyi szervekkel, rehab. szervezetekkel	polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Foglalkoztatott idősek száma	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai feltételek	Jövedelmi viszonyok javulása, foglalkoztatottság bővülése, esélyegyenlőség megteremtése	---

2	Idősek a neten	A település időslakosai nem jártasak az informatika világában.	Informatikai területen való jártasság növelése, e-ügyintézés megismerése		MNTFS 2030	Igényfelmérés az idősek körében. Képzés szervezése, kapcsolatfelvétel képzést lebonyolító szervezetekkel, képzés lebonyolítása	polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Képzésen részt vevő idősek száma	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai feltételek	Sikeres képzés esetén további képzések indítása, esélyegyenlőség az informatika világában.	---
3	Szabadidős programok időseknek	Kevés a településen az időseket érintő program	Idősek aktivitásának növelése, programok számának növelése		MNTFS 2030	Programszervezés a településen működő nyugdíjas egyesület bevonásával, programokba való aktív részvétel az idősek részéről. Idősek nappali ellátásának kialakítása. Új épület építése.	polgármester	2030. 09. 17. (kedd) A pályázat tartaléklistán.	Programba bevont idősek száma, programok száma, 1 db új építésű nappali ellátó kialakítása,	Humán erőforrás (önkormányzat, kivitelező), pénzügyi erőforrás (pályázati forrás, TOP), technikai feltételek (önkormányzat, kivitelező által biztosítva)	Sikeres programmegvalósítás, programok számának bővítése. 5 év fenntartási idő, folyamatos karbantartás, idősek részéről motiváció fenntartása	---
4	Infokommunikációs akadálymentesítés	A település honlapja nem akadálymentes, nem működik rajta az e-ügyintézés	Akadálymentes honlap létesítése, fejlesztése		MNTFS 2030	Akadálymentes honlap szerkesztése, elektronikus ügyintézés kialakítása	polgármester	2030. 09. 17. (kedd) Elügy portál kialakítása biztosított.	A honlapot használók száma, e-ügyintézés igénybevevők száma	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai feltételek	E-ügyintézés bővítése, esélyegyenlőség megvalósítása	---
5	Egészséges időskor	Idősek egészségi állapotának javítását célzó intézkedések hiánya	Idősek egészségi állapotának javulása, feltárt betegségek megfelelő kezelése		MNTFS 2030	Egészségfejlesztő programok szervezése, egészségfelmérés szervezése	polgármester, házi orvos	2030. 09. 17. (kedd)	Programokon részt vett idősek száma	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai feltételek	Idősek egészségi állapotának javulása	---
6	Egészségügyi szakellátásokhoz való hozzáférés elősegítése	Teljeskörűen nem megoldott az idősek számára a településtől 10 km-re lévő járóbeteg szakellátó központ valamint a	Az idősek eljutásának segítése az egészségügyi ellátás igénybevételéhez megfelelő jármű vásárlásával		MNTFS 2030	Igényfelmérés, pályázati lehetőségek keresése, finanszírozási háttér feltérképezése. 9 személyes kisbusz beszerzése.	Polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Szolgáltatást igénybevevők száma, beszerzésre kerülő kisbusz	Humán erőforrás (önkormányzat), pénzügyi erőforrás (pályázati forrás),	Az idősek egészségi állapotának javulása azzal, hogy könnyebben eljutnak szakrendelőkhöz, esélyegyenlőség biztosítása, 5 év	---

		megyeszékhelyen lévő szakorvosi szolgáltatások igénybevétele								technikai feltételek (beszerzésre kerülő kisbusz)	fenntartási idő, rendszeres karbantartás.	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Fogyatékosok száma a településen	Nincs pontos adatbázis a településen élő fogyatékosok számáról. A rászorultak nincsenek tisztában a lehetőségeikkel.	A településen élő fogyatékosok számának meghatározása, a szükséges tájékoztatás biztosítása		MNTFS 2030	Adatgyűjtés, egyeztetés megyei, térségi szervezetekkel. Információ nyújtása a lehetséges ellátásokról, szervezetekről.	polgármester	2030. 09. 17. (kedd)	Segítségnyújtást igénybe vevők száma.	Humán erőforrás (Önkormányzat), pénzügyi erőforrás, technikai feltételek (önkormányzat által biztosítva)	Tájékoztatás folyamatos biztosítása.	---
2	Infokommunikációs akadálymentesítés	A település honlapja nem akadálymentes, nem működik rajta az e-ügyintézés	Akadálymentes honlap létesítése, fejlesztése		MNTFS 2030	Akadálymentes honlap szerkesztése, E-ügyintézés biztosítás kialakítása	polgármester	2030. 09. 17. (kedd) Az E-ügyintézés biztosított.	A honlapot használók száma, e-ügyintézés igénybevevők száma	Humán erőforrás (önkormányzat), pénzügyi erőforrás (saját forrás, pályázati forrás), technikai feltételek (önkormányzat által biztosítva)	E-ügyintézés bővítése, esélyegyenlőség megvalósítása	---